

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ

1881

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον της 'Εστίας': Οδός Σταδίου, 6.

1881

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀνατροφή, Ἐκπαίδευσις.

Ἐκπαίδευσις (Ἡ δημοτικὴ) παρὰ τοῖς Κινέζοις 647. Ἐκπαίδευσις (Ἡ) ἐν Ἀγγλίᾳ 523. Παιδείας (Γνώμη Καποδιστρίου περὶ) 422.

Ἱστορικά.

Ἁγίου Σπυρίδωνος (Τὸ λείψανον τοῦ) ἐν Κερκύρᾳ 794. Ἀθηναϊκὰ 585, 648. Ἔορτῃ (Ἡ) τῆς ὑπόθεσεως τοῦ Σταυροῦ 586.

Βιογραφίαι.

Ἄϊνε (Ἀναμνήσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ) 621, 637. Βασιγκάνων (Ἡ μήτηρ τοῦ) 797. Βύρων 609. Βύρων (Ὁ) ἐν Μεσολογγίῳ 669. Ἐδισίων 814. Ἕλληνας (Τυχοδιωκτικὸς βίος) ἐν Πράγῃ 502, 509. Μανουσογιαννάκης (Ἀναγνώστης) 795. Μετσοφάντης (Ἰωσήφ) 777.

Γεωργικὰ, βιομηχανικὰ, ἐμπορικὰ, δημόσια ἔργα.

Ἀμπέλου (Ἀνακάλυψις ἀγρίας) 683. Ἀρεγγῶν (Ἀλιεῖα) 667. Γραφεῖα (Τὰ) τοῦ «Κήρυκος» τῆς Νέας Ὑόρκης 731. Ἐρμούπολις (Ἡ) ὑπὸ ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἔποψιν 419. Καναρίων πτηνῶν (Ἐμπόριον τῶν) 539. Φαλακίων (Ἄγρα) 473. Ὁρολογιοποιεῖα (Ἡ) 571.

Ζωολογία.

Ἀράχνης (Νοσημοσύνη) 746. Ἰχθύων φωλαὶ 810. Κόβρας (Ὁ ὄφις) τῶν Ἰνδιῶν 680. Κόνες (Οἱ) τῆς Εὐέλπιδος ἕκρας 571. Κυνὸς (Νοσημοσύνη) 426. Μυρμηκῶν (Ὁ πολιτικὸς τῶν) 811. Μυρμηκῶν (Τὰ αἰσθητήρια τῶν) 745.

Γεωγραφία καὶ περιηγήσεις.

Βόλος — Πορταριά — Μακρυνίτσα 701. Θεσσαλία 493. Θεσσαλία (Ἡ) ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν 530. Ἰνδιῶν (Αἱ ἄγριαι φυλαὶ τῶν) 653. Κέρκυρα 442. Λάρισα 541. Μορμόνων (Ἡ πόλις τῶν) 627. Ὁάσεις (Αἱ) τῆς Σαχάρας 678. Ὀλλανδικὸν (Ἐν) χωρίον 725. Ὀλυμπος 580. Παγωμέναις θαλάσσαις (Ἐκδρομὴ εἰς τὰς) κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα 772. Πετροῦπολις (Ἡ) κατὰ τὸ 1762. Συρράκων καὶ Καλαρρῶται 440.

Ἐπιστημονικά.

Ἀνθρακος (Μέσον προφυλακτικὸν κατὰ τοῦ) ἐν τοῖς ζώοις 457. Ἀστρονομία (Ἰνδική) 713. Ἀτμόπλοιον (Τὸ πρῶτον) 489. Ἠλεκτρισμὸς (Ὁ) ὡς θεραπευτικὸν μέσον 699. Ἠλεκτρισμοῦ (Τὰ θαυμάσια τοῦ) 746. Ἥλιος (Ὁ) τοῦ μεσονυκτίου 536. Κάνθαρος (Ὁ) τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ 770. Καπνοῦ (Περὶ τοῦ) 515. Κομήτης (Ὁ) 429. Λευχίν (Ὁ χρωστικὸς) τοῦ ἑλληνικοῦ ἀρχιπελάγους 771. Λέμβος (Ἡλεκτρικὴ) 442. Λουτρὰ (Κύθου θερμὰ) 450. Περιπάτος (Ἐπιστημονικὸς περὶ τὴν γῆν) 761. Πλάσματα (Μικροσκοπικὰ) 674. Πῶς καὶ χεῖρ 519. Ὑδάτων (Ἡ ὕψους τῶν) τοῦ Νείλου 464. Ὠοῦ (Τὶ εὐρίσκεται ἐντός ἐνός) βραστοῦ 426.

Ἦθῃ καὶ ἔθιμα.

Ἄστοι (Χάρτινοι) ἐν Κίνα 763. Ἀθηναϊκὰ 522. Ἀλεκτρονομαχίαι ἐν Μαδρίτῃ 630. Ἀττικῆς (Ἔθιμα χωρικοῦν τῆς) 601. Ἑλληνικὰ ἔθιμα 506. Ἦθῃ δικαστικὰ ἐν Ἀμερικῇ 588. Κινεζικὰ ἔθιμα 474. Ὀλλανδῶν (Ἔθιμα) 791. Ταυρομαχίαι (Αἱ) ἐν Μαδρίτῃ 547, 562. Τελεταὶ (Ἐπικηδεῖσι) ἐν Καλλκούττᾳ 778.

Καλλιτεχνία.

Αὐτοσχεδίασμα (Ἐν) τοῦ Βιτόδεν 634.

Κοινωνικὰ, πολιτικὰ, στατιστικὴ.

Ἀθηνῶν (Ἀπογραφή τῆς πόλεως) 720. Ἀστρονομία (Ἡ ἐν Βιέννῃ) 553. Ἀσυλον (Τὸ ἐν Earlswood τῆς Ἀγγλίας) τῶν βλακῶν 710. Βισέτρε (Σημειώσεις περὶ τοῦ ἐν Γαλλίᾳ νοσοκομείου) 710. Γουατῆς ποροστέσιδες 538. Γουατῆς ὑπάλληλοι 459, 460. Δάνεια (Τὰ ἐπὶ ἐνεχόρῳ) ἐν Κίνα 472. Δελτάρια ταχυδρομικὰ 524. Ἐλβετίας (Πληθυσμὸς τῆς) 457. Ἕλληνας (Οἱ) ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ 636. Ἑλληνικοῦ ἔθνους (Ἡ ἐν τῷ μέλλοντι πολιτεία τοῦ) 703. Ἐφημερίς (Ἡ) ἐν Παρισίοις 452. Figaro (Ἡ ἔφημερίς) 742. Θέατρον (Τὸ) ἐν Περσίᾳ 649. Μεγάλῃς Βρετανίας (Πληθυσμὸς τῆς) 460. Νεαπόλεως (Ἀναμνήσεις) 483. Ονεΐδα (Ἡ ἀίρεσις τῆς) 472. Ὀρραῶν (Ἄστου τῶν) 491. Πληθυσμὸς τῆς γῆς 636. Πρόεδροι Ἠνωμένων Πολιτειῶν 635. Συναυλία (Μουσικὴ) ἐν Βισίτρη 456. Ταμειυτήρια (Ταχυδρομικὰ) 779. Ὑδάτος κατανάλωσις 634. Φυλακὰ (Αἱ) ἐν Βιέννῃ 436, 454. Φυλακὰ (Αἱ) τοῦ Βερολίνου 681.

Πρακτικὰ γνῶσεις.

Καθαρισμὸν (Μέσα πρὸς) μεταλλίνων σκευῶν 716. Μέσον πρὸς καταστροφὴν τῶν κωνόπων 492. Ὄπωρῶν (Προφύλαξις τῶν) ἀπὸ τῶν ἐντόμων 524. Πάγου (Διατήρησις τοῦ) 476. Σδῆγνωμεν (Πῶς πρέπει νὰ) τοὺς λύχνους τοῦ πετρελαίου 780.

Ἑγίεινή.

Ἀπολυμαντικῶν μέσων (Σημειώσεις περὶ τινῶν) 633. Βλάβη ἐκ τοῦ ἐναύσματος τῆς πίπας τοῦ καπνίσματος 684. Καθαρισμὸς τῆς ἀτμοσφαιρας δωματίων 588. Ποτὰ (Τὰ ἀεριοῦχα) 428. Ποτὰ (Τὰ παγετώδη) 444. Συμβουλαὶ πρὸς παράτασιν τοῦ βίου 540. Τροφῶς (Ἐκλογὴ) 668. Ἑγίεινῆς (Κανόνες) 748.

Οἰκιακὴ οἰκονομία.

Βασιλόπηττα (Ἡ) τοῦ νέου ἔτους 812.

Φιλολογία, ἠθολογία, φιλοσοφία.

Ἀγάπη (Ἡ) τῶν βιβλίων 583. Adieu (Ἑγίεινε. χαιρε!) 425. Ἀθηναϊκὰ 538, 552. Αἰσθημάτων (Ἐλικρινεῖα) 507. Ἀλλοθίαι 427, 443, 459, 474, 491, 508, 524, 538, 555, 572, 586, 604, 635, 650, 665, 683, 699, 714, 732, 745.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος Συνδρομή τριμηνία: Ἐν Ἀθήναις, σφ. 10, ἐν ταῖς Ἰσπραξίαις σφ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ σφ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαις. - Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 5 Ἰουλίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ἰ. Ρουφφίνη. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου.]

Συνίξις: 681 σελ. 461.

ΙΔ'

Ἐκδρομὴ εἰς Λαμπεδοῦσαν!

Ἦστα δυσκόλια τῆς νυμφεύσεως τοῦ Βακτίστα καὶ τῆς Σπεράντσας εἶχεν ἤδη ἀρθῆ, χάρις εἰς τὴν πρὸς αὐτοὺς μεγαλοδωρίαν τοῦ Σιρ Ἰωάννου ἐκ διακοσίων λιρῶν στερλινῶν. Τὰ τρία πέμπτα τῆς ποσότητος ταύτης ἤρουν εἰς πληρωμὴν ὄλων τῶν χρεῶν τῆς οἰκογενείας, αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι ὀγδοήκοντα λίραι ὑπερήρουν ὅπως κατασταθῆ τὸ πανδοχεῖον ἐπωφελεῖς καὶ λαμπρὰ μάλιστα ἐπιχειρήσεις. Συνεφωνήθη λοιπὸν νὰ νυμφευθῶσιν οἱ δύο νέοι τὴν 25 Ἰουνίου, ἐπέτειον τῶν γενεθλίων τῆς Σπεράντσας.

Πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὰς γεννήσεις, τοὺς γάμους καὶ τοὺς θανάτους συνοδεύουσι προκαταρκτικαί τινες τελεταί, τοιοῦτου ἢ τοιοῦτου εἶδους. Κατὰ τὴν προκειμένην περίστασιν προσκύνησας τις τοῦ ἱεροῦ τῆς Λαμπεδοῦσης ἐκρίθη εἰδικῶς ἀναγκαῖα, ὅπως προσέλθωσιν οἱ μελλονύμφοι καὶ προσφέρωσιν—ἐν εἰδει ἀναθήματος—τὴν εὐγνωμοσύνην των εἰς τὴν ὀμώνυμον Παναγίαν, ἧς ἡ προστασία εἶχεν ἐπιφέρει τοσοῦτω λαμπρὰν μεταβολὴν τῆς τύχης των. Φυσικῶ τῷ λόγῳ ἡ Ῥόζα, ἡ Σπεράντσα, ὁ Βακτίστας καὶ πάντες τῆς Βαρδιγέρας οἱ ἐνορῆται ἐπίστευον ἀδιστακτως, ὅτι ἡ Παναγία ἐν γένει, ἰδίως δὲ ἡ Παναγία τῆς Λαμπεδοῦσης, εἶχον φέροι εἰς τὸ Πανδοχεῖον τὴν Λουκίαν καὶ πάσας τὰς μετ' αὐτῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, ἀποδίδοντες οὕτω, ἀνεπιγνώστως, εἰς τὴν Παναγίαν καὶ τὴν ἀτυχῆ ἀνατροπὴν τῆς ἀμάξης τοῦ βαρωνέτου. Ἡ προσκύνησις αὕτη ἐξήγειρε τὰ μάλιστα τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν περιέργειαν τῆς Λουκίας· συνεφωνήθη δὲ νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ

1. Παρατρέχον ἐνταῦθα ἐν κεφάλαιον τοῦ πρωτοτύπου, ἐπιγραφόμενον Ἡ Σελία, καὶ περιλαμβάνον σύντομον ἱστορίαν τῆς νήσου. Τὸ κεφάλαιον αὐτὸ οὐδεμίαν ἄλλως ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν πλοκὴν ἢ τὰ πρόσωπα τοῦ μυθιστορηματός, αὐτὸς δ' ὁ συγγραφεὺς σημειοὶ περὶ αὐτοῦ τὰ εἰρη: "Ὅσοι τῶν ἀναγνωστῶν δὲν ἀγνοῦνται τὴν ἀνάμειξιν τῆς ἱστορίας ἐν τῷ μυθιστορηματι, ἄς μεταβῶσιν εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον!" — Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ σημειοῦμεν ἐπίσης, ὅτι καὶ ἀλλαγῶν τοῦ προκειμένου ἔργου περιεκόμην πολιτικῆς τινος ἢ ἱστορικῆς παρεκβολας, ἀσχετοῦς ὅμως πρὸς τὴν μυθιστορικὴν καὶ μειούσας ἴσως τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς. Σ. τ. Μ.

Διηγήματα καὶ μυθιστορία.

Ἀντώνιος (Ὁ ἰατρός) 413, 431, 445, 461, 477, 496, 511, 525, 544. Γάμος μετάνιπτου 685. Ἐλαττώματα (Τὰ τοῦ λοχαγοῦ) 659. Ἡμέρα (Ἡ ἐκείνη) 705. Κατάδικος (Ὁ ἀπολυθεὶς) 467, 486. Λασιγιέρ (Ἡ δεσποινίς) 717, 738, 754, 765, 785, 801, 817. Μητρικὰ (Ἡ τοῦ Ἐδμόνδου) 573, 595. Ποντικός (Εἷς) 749. Stabat Mater (Τὸ) 781. Ὑποδήματα (Τὰ πρῶτα) 557.

Ποίησις.

Ἀπεικόνισις τῆς δούλης Ἑλλάδος 607. Βύρωνια (Εἷς) 618. Βύρωνια (Εἷς τὸν) 606. Δεκέμβριος 778. Ἄδὸν Ζουάνν (Ἐκ τοῦ) 608. Δύο φτωχοὶ (Οἱ) 731. Ἐλένη 714. Ἐνωσιν (Διὰ τὴν) μετ' τὴν Ἑλλάδα τῶν νέων ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν τὸ ἔτος 1881. Ἐπάνοδος (Ἡ εἰς τὸ χωρίον) 663. Θυσία (Ἡ) 554. Κάκια (Ἡ) 762. Μπάβρων (Εἷς τὸν θάνατον τοῦ) 617. Μῶκος (Ὁ) 426. Ποτάμι (Τὸ) 473. Χρῆσις τοῦ καιροῦ (Ἡ καλὴ) 824. Ψέμα (Τὸ) κ' ἢ Ἀλήθεια 458.

Ποικίλα.

428, 443, 459, 475, 539, 540, 556, 572, 587, 604, 636, 650, 667, 683, 700, 715, 732, 747, 763, 779, 796, 812.

Εἰκονογραφίαι.

Βύρων 605. Ἐδισων 813.

763, 779, 795, 812, 824 Βέλιτερ Σκῶτ (Μία συμβουλή τοῦ) 572. Βασίλισσα (Ἡ) τῆς Ρωμανίας 682. Βραβεῖα τῇ ἀρετῇ 535. Γάμος (Ὁ) ἐν Ἰαπωνίᾳ 603. Γκάρφιλδ (Ἡ κυρία) 761. Δυφὼρ (Μία συμβουλή τοῦ) 460. Ἐπιμέλεια καὶ ἐπιμονή 612. Ἐπίσκοπος (Ὁ) τοῦ Βαδπαχὸς 807. Καλακαούας (Ὁ βασιλεὺς) 521. Κανάρη (Δέσποινίς) 606. Καστελλὸρ (Ὁ εἰς τὸ βῆμα) 677. Κοραῆ (Αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ) 712. Κοραῆ (Μετριοφροσύνη τοῦ) 775. Λέξεις (Αἱ τελευταῖαι) ἐπισήμων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν 794. Λουδοβίκος Φίλιππος (Ὁ) καὶ οἱ καλλιτέχνη: 723. Μεγάλου Πέτρου (Ἡ ἐν Ὀλλανδίᾳ κατοικία τοῦ) 759. Πατρίς (Ἡ) 733. Πρώτη (Ἡ) τοῦ νέου ἔτους 820. Σουλτάνου (Ὁ ἀλέκτωρ τοῦ) 472. Στέφανσον (Ἐκατονταετηρὶς τῆς γεννήσεως τοῦ) 427. Στρατάρχαι (Ἐκ στρατιωτῶν) 425. Συγγραφεὶς (Γάλλοι) 692. Τρελώνης (Ἐδουάρδος) 556. Ὑπουργοῦ (Ἡ ἡμέρα ἐνός) 696. Φρειδερίκου (Ἡ τράπεζα) τοῦ Μεγάλου 508. Χαρακτήρος (Εὐγένεια) 590.

Ἀνέκδοτα.

Βύρωνος (Ἀνέκδοτα περὶ) 620. Ἐδισων (Ἀνέκδοτον περὶ) 652. Πέτρου τοῦ Μεγάλου (Ἀνέκδοτον) 652. Ρότσηλδ (Ἀνέκδοτον) 666.

Δάνειον Πνεῦμα.

427, 442, 458, 473, 490, 508, 523, 538, 555, 572, 586, 604, 635, 650, 665, 682, 698, 714, 731, 745, 762, 779, 795, 811, 824.

διασκεδάση μέχρις αὐτοῦ ἀποθιβάσθωμεν. Εἶδτε, ὑποθέτω, καὶ ἐθαυμάσατε εἰς τὴν Ῥώμην τὸν ὀβελίσκον, ὅστις ὑψοῦται ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἢ τοῦ Βατικανοῦ, καὶ ὀνομάζεται ὀβελίσκος τοῦ Βατικανοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος 1584, τοῦτέστι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς παπισίας Σήξτου τοῦ Ε', ὁ ὀβελίσκος αὐτὸς ἔκειτο ἔτι χωρισμένος κατὰ τὸ ἤμισυ ἐντὸς τῆς γῆς, ὅχι μακρὰν τοῦ παλαιοῦ ἱεροῦ τοῦ ἁγίου Πέτρου. Πολλοὶ πάπαι πρὸ τοῦ Σήξτου εἶχον συλλάβει τὸ σχέδιον νὰ τὸν ἐκώσωσι καὶ μεταφέρωσιν εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἀλλ' ἀπετρέπησαν πάντοτε ὑπὸ τῶν μεγάλων δυσχερειῶν καὶ τῶν δαπανῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀλλ' ὁ πάπας Σήξτος ὁ Ε', πνεῦμα φιλόδοξον καὶ τολμηρὸν ὡς γνωστόν, ἀπεφάσισε νὰ πραγματοποιήσῃ ὅ,τι εἶχον σχεδιάσει οἱ προκατόχοί του. Ἐνεπιστεύθη δὲ τὸ δύσκολον αὐτὸ ἔργον εἰς τὸν Δομένικον Φοντάναν, ἀρχιτέκτονα ὀνομαστόν, καὶ τῷ παρεχώρησεν ὅλα τὰ πρὸς ἐπιτυχίαν ἀναγκαῖα μέσα. Ἡ μηχανικὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο πολὺ ὀπίσω τῆς σημερινῆς, καὶ δὲν ἦτο ἐπομένως εὐκόλον νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ μέρους ὅπου εὐρίσκατο καὶ νὰ μεταφερθῇ ἀβλαβῆς, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ στηθῇ, μονόλιθος κολοσσιαίου μεγέθους. Οὐχ ἦττον ἐξετελέσθησαν ἐντὸς ἐνὸς ἔτους αἱ προκαταρκτικαὶ αὐταὶ ἐργασίαι. Ἀλλ' ὑπελείπετο ἀκόμη τὸ τελευταῖον καὶ δυσχερέστατον ὄλων, ἡ ἀνασφάλωσις τοῦ κολοσσοῦ. Ἀφοῦ ἐλήφθησαν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, ὁ Φοντάνας μετέβη πρὸς τὸν πάπαν καὶ τοῦ ἐζήτησε νὰ ὀρίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνιδρύσεως. Ὁ πάπας τὸ ἔκαμε καὶ ὑπεσχέθη νὰ τιμῆσῃ διὰ τῆς παρουσίας του τελετὴν, ἣτις ἔμελλε βεβαίως νὰ συναγείρῃ ἀπειρον πλῆθος.

— Ἐν μόνον φοβοῦμαι, εἶπεν ὁ ἀρχιτέκτων, μήπως ὁ θόρυβος τοῦ πλήθους ταραξῇ τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ἐμποδίσῃ ν' ἀκολουθήσουν τὰς παραγγελίας μου, καὶ αὐτὰς τὰς ἐλαχίστας; διότι ἐν τιοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἐγγυῶμαι τίποτε.

— Μὴ φοβῆσαι, ἀπήντησεν ὁ πάπας. Θὰ φροντίσω.

Ἐξέδωκε δὲ πάραυτα προκήρυξιν, ἣτις φέρουσα τὴν φόβερὰν σφραγίδα τοῦ πάπα ἐτοιχοκολλήθη εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης, καὶ δι' αὐτῆς ἀπηγγέλλετο ποινὴ θανάτου κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελεν ὅπως δῆποτε θορυβῆσι διακομίσας τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ὀβελίσκου.

Τὴν ὀρισμένην ἡμέραν ὁ Φοντάνας, ἀφοῦ ἐξωμολογήθη καὶ μετέλαβε, καὶ κηλογήθη ὑπὸ τοῦ πάπα, ἀνέβη εἰς τὸ ὑψηλὸν ἱερόμακρον, ὅθεν ἔμελλε νὰ διευθύνῃ τὰς ἐργασίας. Αἱ διαταγαὶ τοῦ ἔμελλον νὰ μεταδίδωνται διὰ μέσου κωδῶνων καὶ σημειῶν διαφόρων χρωμάτων, οὕτως ὥστε καὶ οἱ μακρὰν ἰστάμενοι ἐργάται νὰ τὰς ἀκούωσι. Ἡ πλατεία τοῦ Βατικανοῦ, πλήρης πλήθους πικροῦ, ἐφαίνετο στρωμένη με κεφαλὰς. Θὰ ἦτο δὲ βεβαίως μέγα καὶ ἐπιβάλλον τὸ θέαμα τῆς ἀπειρο-

πληθοῦς ἐκείνης δημηγύραος, ἣτις, ὑπὸ τὴν θέλησιν ἐνὸς μόνου διετέλει ἀκίνητος καὶ σιωπηλὴ, ὡς ἂν ἦτο δημήγυρις ἀγαλμάτων. Ὁ πάπας ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ ἱεροῦ ἐβίβρατο κάτω τὴν συμπυγὴν ἐκείνην καὶ ἄφρονον ὄμιλον.

Τέλος δίδεται τὸ σημεῖον, ἀρχίζουσι νὰ ἐνεργῶσιν οἱ ἐργατοκύβηδροι, νὰ στρέφωσιν αἱ τροχιλεῖς, νὰ ἐντείνωνται καὶ νὰ τριζῶσι τὰ σχοινία. Ὁ γρανιτικὸς ὄγκος ἀνεγείρεται βραδέως, ὁ Φοντάνας σείει τὰς σημαίας του, ὁ πάπας κύπτει περιέρχως, καὶ μυριάδες ἀνθρώπων κρατοῦσι τὴν ἀναπνοὴν των. Ἐν ἔτι λεπτῶν τῆς ὥρας καὶ ὁ μονόλιθος θὰ ἴσταται ὀρθίως. Αἶφνης τρυγητὸς ἀπαίσιος ἀκούεται, ὁ ὀβελίσκος μένει ἀκίνητος ἐπὶ ἐν δευτερολέπτῳ, καὶ μετὰ ταῦτα καταβιβάνει ὀλίγους δακτύλους; τὰ σχοινία χαλαρωθέντα ὑπὸ τῆς ἔλξεως δὲν τὸν σύρρουσι πλέον. Ὁ πάπας συνορροῦται, ἡ Ῥώμη ὀλόκληρος ὠχρίσθαι, ὁ Φοντάνας μένει ἀμνηχανῶν.

— Νερὸν, νερόν! ἀκούεται αἶφνης μία φωνὴ βρέξετε τὰ σχοινία.

Ὁ Φοντάνας ὑπακούει εἰς τὴν εὐτυχῆ αὐτὴν ἔμπνευσιν; χύνουσι νερόν ἐπὶ τῶν σχοινίων, ἅτινα συστέλλονται πάλιν εὐθὺς, καὶ οἱ ἐργάται ἀρχίζουσι ἐκ νέου καρτερικῶς τὴν ἐργασίαν των. Ἡ μεγαλοπρεπὴς στήλη ἀνεγείρεται καὶ ἴσταται ὀρθία ἐνώπιον τοῦ καταπλήκτου καὶ θαυμάζοντος πλήθους, ὡς νέα τις καὶ ἐνδοξὸς ἀπόδειξις τῆς τόλμης καὶ τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐκείνος, οὐτίνως ἡ ἐπίκρισις παρυβθασίς ἐπέφερε τὸ ἀποτέλεσμα, ἦτο πλοίαρχος ἐμπορικοῦ πλοίου, ὀνομαζόμενος Βρέσκαν καὶ καταγόμενος ἀπὸ τὸ Σάν-Ρέμο. Εἶχε δὲ πιθανῶς παρατηρήσει κατὰ τὴν ναυτικὴν του ζωὴν τὴν ἐπιβροχὴν τοῦ ὕδατος ἐπὶ τῶν χαλαρωμένων σχοινίων. Ὅπως δῆποτε, μ' ὄλην τὴν μεγάλην ἐκδούλευσιν τὴν ὀποιῶν εἶχε προσφέρει, οἱ Ἑλβετοὶ φρουροὶ, πειθόμενοι εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου των, συνέλαβον τὸν Βρέσκαν καὶ τὸν ἔφεραν ἐνώπιον τοῦ πάπα. Ἡ ζωὴ τοῦ πλοίαρχου ἐκινδύνευε, διότι ἡ αὐστηρότης τοῦ Σήξτου, ἣτις ἐφθανε πολλὰς μέχρις ἀδικαιολογήτου ἀπανθρωπίας, ἦτο γνωστὴ.

Εὐτυχῶς ἡ ἐπιτυχία ἐπιχειρήσεως, τὴν ὀποιῶν τοσοῦτον ἐπόθει, κατέστησε τὸν πάπαν ἐπιεικῆ, δηλαδὴ δίκαιον, πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, εἰς τὸν ὅποιον κυρίως ὤφειλετο τὸ κατόρθωμα. Οὕτω δὲ ἡ Ἀγιότης του, ἐναντίον τῆς γενικῆς προσδοκίας, ἐδέχθη φιλοφρόνως τὸν Βρέσκαν, καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἐκπληρώσῃ οἰονδήποτε αἴτημά του. Ὁ ἀγαθὸς πλοίαρχος ἐζήτησεν, ἐννοεῖται, πρῶτον τὴν εὐλογίαν τοῦ πάπα, καὶ δεύτερον τὸ προνόμιον, δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους του, νὰ προμηθεύωσι κατ' ἔτος τὰ βάρια εἰς τὰ παπικὰ ἀνάκτορα. Διάταγμα τοῦ πάπα παρεχώρησεν ἀμέσως τὸ ζητούμενον, καὶ ἀπένευμε προσέτι εἰς τὸν Βρέσκαν τὸν τίτλον καὶ τὸν βαθμὸν λοχαγοῦ τοῦ παπικοῦ στρατοῦ, μετὰ τὸ δικαίωμα νὰ

φέρει τὴν στολὴν καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν παπικὴν σημαίαν εἰς τὸ πλοῖόν του. Τὸ διάταγμα αὐτὸ διατηρεῖται ἀκόμη εἰς τὴν οἰκογένειαν, καὶ τὸ μνηστικὸν ὑπάρχει πάντοτε.

Μετὰ δύο λεπτῶν πορεύσαν ἐφθασαν οἱ ὀδοιπόροι μας εἰς τὴν διασταύρωσιν τῆς ὁδοῦ τῆς Τάγιας, πρὸς τὴν λεωφόρον τῆς Νικαίας. Ἐκεῖ ἀνέμενον αὐτοὺς ἀνοικτὴ ἄμαξα, ἡ δὲ ὁδὸς, ἣν ἔλαβον, διερχετο ἐν μέσῳ ἐλαιῶνων πυκνοφύτων, οἵτινες ἀπετέλουσαν χλοερὸν σκῆνωμα ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς των.

— Τί ὠραία θέματα θὰ παρῶσιν εἰς ζωγράφον τὰ ὄζωδα αὐτὰ στελέχη! ἀνερώνησεν ἡ Λουκία. Ποτέ μου δὲν εἶδα γραφικωτέραν συλλογὴν γηριῶν δένδρων.

— Μολονότι, παρετήρησεν ὁ Ἀντώνιος, λέγεται συνήθως μονότονον τὸ θέαμα τῶν συμφύτων ἐλαιῶν, ἔχουν ὅμως τὰ δένδρα αὐτὰ, μεμονωμένα, πολλὴν ποιικίλιαν καὶ πρωτοτυπίαν.

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ἡ Λουκία. Τὸ κατ' ἐμὲ, ὁμολογῶ ὅτι ἔχω ἀδυναμίαν εἰς τὰς ἐλαίας. Ὁμιλοῦν καὶ εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὴν φαντασίαν μου. Μοῦ ἐνθυμίζουσι τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας, τὸν ὅποιον ἔφερον ἡ περιστέρῃ εἰς τὸν Νῶε, ὡς σύμβολον εἰρήνης, τὸ κινητὸν δάσος ἐλαιῶν, ὅπερ ὑπεδέχθη τὸν Σωτῆρα, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν κῆπον ὅπου προσνυχίθη πρὸ τῶν παθῶν του.

Ἡ Λουκία, ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἰδεῶν, ὁμοίωζε πρὸς τὰς εἰκόνας ἐκείνας τῆς Θεομήτορος, ἃς κατέλιπεν ἡμεῖς ὁ Γουίδο. Ὁ Ἀντώνιος δὲν ἠπόρησε πλέον, ὅτι ὁ Βαττίστας ὑπέλαβεν αὐτὴν ὡς Παναγίαν.

— Ἰατρὲ, εἶπε μετὰ τινα παῦσιν, ἤθελα ἓνα μικρὸν κλάδον ἀπ' αὐτοῦς, οἵτινες κρέμονται ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας.

Ὅτε ὁ Ἀντώνιος τῆς ἔδωκεν ἓνα, παρετήρησεν ἐκείνη τὰ φύλλα του, πράσινα βαθέα ἐξ ἐνὸς καὶ ἀργυρόχροα ἐξ ἑτέρου, καὶ εἶπε:

— Αὐταὶ αἱ λευκαὶ σφαίραι, αἵτινες κρέμονται τὸσον πυκναί, εἶνε οἱ καρποί;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος, καὶ ἂν γείνη καλὸς καιρὸς, θὰ μεταβλήθωσι τὸν Ἰανουάριον εἰς βώλους μελανοῦς καὶ στιλπνοῦς.

Μετὰ τινα λεπτά οἱ ὀδοιπόροι εἰσῆλθον εἰς τὴν Τάγιαν. Παράδοξος καὶ μεσαιωνικὴ τὴν θέαν ἡ πόλις αὕτη, ἣς τὰς ὁδοὺς φράσσουσιν ἑκατέρωθεν σκοτεινοὶ θόλοι καὶ μυττηριώδεις ἀψίδες, διακόπτουσι δὲ ποῦ καὶ ποῦ ἐξάβρη χλοερὰ, ἀναπαύουσαι τὸ βλέμμα. Ἡ Μίς Λουκία ἐξεπλήττετο πρὸς τὰς πολυκρίτους λιθίνας γερύρας, αἵτινες ἐκρέμαντο ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς των, συνδέουσαι τὰς ἀντιμετώπους οἰκίας, καὶ προορισμὸν ἔχουσαι, ὡς ἐξήγει ὁ ὀδηγὸς των, νὰ προστατεύωσι τοὺς κατοίκους κατὰ τῶν σεισμῶν. Ἡ πόλις ἐπιπέσει ἢ νεκρὰ ἀγγλῆς, ἀπαντῶσα ἐνὶ ὄρει ἐπὶ τῶν πρὸ τῶν θυρῶν βαθμίδων πινάκια πλήρη πορτοκα-

λίων, λεμονίων καὶ λαχάνων χωρὶς τινος φύλακος. Ἐξεπλήγη δὲ μεγάλως ὅτε ἔμαθεν, ὅτι οἱ καρποὶ καὶ τὰ χόρτα ἐκείνα ἦσαν ἐκτεθειμένα πρὸς πώλησιν. Ὁ θέλων ὅ,τιδήποτε τὸ ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ πινακίου καὶ ἄφινεν αὐτὸ αὐτοῦ τὴν τιμὴν του, χωρὶς τινος ἄλλης διατυπώσεως.

Τὸ νέον αὐτὸ εἶδος ἐμπορίας δισκεδάσε μεγάλως τὸν βαρωνέτον; παρετήρησε δὲ, ὅτι, καίτοι εὐφυὲς καὶ οικονομικόν, δὲν ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς πολλὰς χώρας.

Οἱ τρεῖς ὀδοιπόροι μας ἐφθασαν εἰς ὁδὸν τινα εὐρυτέραν τῶν ἄλλων, ὅπου πολυάριθμοι ὄμιλοι πάσης τάξεως ἀνθρώπων περιεφέροντο ὑπὸ τὰς ἐκατέρωθεν ἀψίδας.

— Ἐδῶ εἶνε τὸ Pantano, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, ἡ κυρία ὁδὸς καὶ τὸ χρηματιστήριον τῶν ἀγαθῶν κατοίκων τῆς Τάγιας. Ἐδῶ διεξάγονται ὅλαι αἱ υποθέσεις, ἐδῶ ἔρχονται νὰ ἐπιδείξωσι τὴν ἐνδυμασίαν των καὶ τὸ μεγαλεῖόν των οἱ κομποὶ καὶ οἱ σπουδαῖοι.

Πάντες ἐχαιρέτιζον παρερχομένους τοὺς τρεῖς ἡμῶν ὀδοιπόρους, ἄλλος μὲν ἀποκαλυπτόμενος, ἄλλος δὲ φιλοφρόνως νεύων ἢ τὴν χεῖρα κινῶν φιλικῶς πρὸς τὸν ἰατρὸν. Ὁ Ἀντώνιος ἔνευσε πρὸς ὑψηλὸν τινα, ἰσχυρὸν καὶ ξανθὸν νέον «τὸν τεχνίτην», ὅστις κατεσκευάσε τὸ ἀνάκλιτρον τῆς μίς Δάβεν; ἐκείνος δὲ προσελθὼν ἐχαιρέτισε τὴν Λουκίαν καὶ τὸν πατέρα της καὶ ἐσφιγξέ τὴν χεῖρα τοῦ ἰατροῦ. Πρὸς τὴν οἰκειότητα ταύτην, ἡμῖς μορρασμὸς, ἐκ τῶν συνήθων αὐτῶ, ἐράνη διαστέλλων τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Σίρ Ἰωάννου τὸν ἄλλον ἡμῖς ἀπέκοψεν ὁ βαρωνέτος διὰ καρτερικοῦ ἀγῶνος. Ἀλλὰ τὴν δυσάρεστον αὐτὴν πρῶτην ἐντύπωσιν ἐξήλειψε ταχέως τὸ ἀνεπιτήδευτον καὶ εὐλαβὲς ἦθος, δι' οὗ ὁ νεκρὸς ξυλοφυγὸς εἰσῆγαγε μετ' ὀλίγον τοὺς ξένους εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, εὐρεῖαν αἴθουσαν με γυμνοὺς τοὺς τοίχους, ὅπου εἶδον παιδὰ τινα καταγινόμενον εἰς πρόπλασιν κεφαλῆς ἐκ πηλοῦ.

— Ὁ νέος αὐτὸς, εἶπεν ὁ ἰατρὸς, ἔχει μεγάλην κλίσιν εἰς τὴν γλυπτικὴν; χωρὶς νὰ διδαχθῇ κατεσκευάσεν ἤδη προπλάσματα κεφαλῶν καὶ ὀλοκλήρων ἀνθρώπων. Εἶνε δὲ εἰσιμις νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπου πλουσία καὶ γενναία οἰκογένεια θὰ καταβάλλῃ τὰ ἐξοδά του, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θ' ἀποκτήσῃ ὄνομα. Καὶ αὐτὸς ὁ νέος, προσέθηκε ὁ ἰατρὸς γελῶν καὶ δεικνύων τὸν ξυλοφυγὸν, ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ καὶ ὄνομα καὶ περιουσίαν, ἂν ἤθελε νὰ ἐξοκλήσῃ ὀλίγον ἀπὸ τὸ Pantano του. Ἐλα τόρα, κύριε, δεῖξέ μας τ' αἰριστοφυγμάτά σου.

Τὰ καλλιτεχνήματα δὲν ἦσαν πολλά; ἦσαν ἱκανὰ ὅμως νὰ δεῖξωσι τὴν ἑκτακτὸν δεξιότητά καὶ τὴν καλλιαισθησίαν τοῦ τεχνίτου. Περιερίχοντο εἰς ὀλίγα ξύλινα μαχαίρια, εἰς χαρτοφυλάκια τινα περιγλυφὰ, καὶ εἰς τρεῖς τραπέζια λεπτότατα ἐξαιργασμένας. Ἐπὶ μίαν ἐξ αὐτῶν πα-

ριστάτο σειρά δλόκληρος προσώπων φερόντων τὰς διαφορούς ένδυμασίας τῆς Ριβιέρας, τοσοῦτον λεπτῶς τετεχνημένας, ὥστε ἡ Λουκία ἀνερώνησε:

— Αὐτὰ δὲν εἶνε ἔργα ξυλουργοῦ· εἶνε ἔργα καλλιτέχνου, ὅστις ὄχι μόνον σχεδιάζει θαυμάσια ἀλλὰ καὶ χρωματίζει λαμπρά.

— Ἔργον τοῦ φίλου μου, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, εἶνε ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ διάταξις τῶν προσώπων. Ὡς πρὸς τὰ χρώματα, εἶνε φυσικὰ χρώματα τῶν διαφορῶν ξύλων, τὰ ὅποια ἀποτελοῦσι τὴν σύνθεσιν.

Ἡ Λουκία δὲν ἤξευρεν ἀληθῶς τί νὰ πιστεύσῃ, ὁ δὲ Σίρ Ἰωάννης ἐχειρίσθη νὰ προσθέσῃ τὴν μαρτυρίαν τῶν διόπτρων του εἰς τὴν μαρτυρίαν τῶν ὀφθαλμῶν του, ἵνα παραδειχθῇ τὰ λεγόμενα. Προέτεινε δὲ πᾶραυτα ν' ἀγοράσῃ πάντα ὅσα εἶχον ἐπιδειχθῇ εἰς αὐτὸν, λυπούμενος, ὡς εἶπε πρὸς τὸν ἰατρὸν, ὅτι δὲν εἶχε καὶ ἄλλα ἔργα ἔτοιμα ὁ ξυλουργός.

Μετ' ἐγκαρδίον ἀνταλλαγὴν εὐχῶν καὶ εὐχαριστήσεων, ὁ Ἀντώνιος καὶ οἱ φίλοι του ἀπεχαιρέτισαν τὸν γλύπτην. Ἠκολούθησαν δ' ἐπ' ὀλίγον ὁδοὺς τινὰς, ὧν αἱ ἀνδροστεγεῖς οἰκίαι εἶχον κατάφυτον καὶ χλοερὰν τὴν κορυφὴν, κατὰσκιον δὲ τὴν βᾶσιν, καὶ ἔφθασαν μετὰ μικρὸν εἰς γέφυραν ζευγνύουσαν τὴν μικρὰν κοιλάδα.

Ἀπέναντι, ἐπὶ κορυφῆς ὑψηλῆς, ἔκειτο τὸ Καστελλάρον, χρυσοῦμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

— Τί λαμπρόν! τί ὠραῖον! ἐφώνησεν ἡ Λουκία· εἶνε τὸ φαιδρότερον χωρίον τοῦ κόσμου. Φαίνεται ὡς νὰ ἐκτιμᾷ ἀληθῶς τὴν εὐτυχίαν ὅ,τι ζῆ.

— Καὶ ὡς νὰ ἦνε ἔτοιμον, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, νὰ πέσῃ ἀπὸ τὴν χαρὰν του εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς τῆς κοιλάδος.

— Ἀληθῶς! εἶπε γελῶν ὁ βαρωνέτος. Οἱ κάτοικοι τῶν ἐμπροσθινῶν οἰκιῶν πρέπει νὰ ἔχουν πολὺ στερεὰν τὴν κεφαλὴν· ἐγὼ τὸ συλλογίζομαι μόνον καὶ μ' ἔρχεται ζᾶλη.

Περὶ τὰ μέσα τῆς γεφύρας ἔφθασαν εἰς μαρμαρίνην στήλην φέρουσαν ὁμοίωμα Παναγίας καὶ λατινικὴν ἐπιγραφὴν.

— Ἰδοὺ καὶ ἄλλη ἀνάμνησις σεισμοῦ, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, δεικνύων τὴν ἐπιγραφὴν. Λέγουν ἐδῶ, ὅτι τὸν Ἰούνιον τοῦ 1831 ὁ σεισμός κατέστρεψε δύο ἀψίδας τῆς γεφύρας, τὴν τρίτην καὶ αὐτὴν ὅπου τότε ἰστάμεθα. Δύο παιδία, ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ, διέβαινον τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν γέφυραν, καὶ ἐκρημίσθησαν κάτω χωρὶς νὰ πάθωσι τίποτε. Ὁ πατήρ των εὐγνωμονῶν πρὸς τὸ θεῶμα, ἤγειρεν αὐτὴν τὴν στήλην καὶ ἀνέγραψεν ἐπ' αὐτῆς τὸ γεγονός.

Εἰς τοὺς πρόποδας κατωφεροῦς καὶ στενῆς ἀτραποῦ, ὀλίγον ἐκείθεν τῆς γεφύρας, οἱ ὀδοιπόροι ἤμῶν εὗρον δύο ἀνθρώπους ἀναμένοντας μετὰ δύο ἡμιόνων. Ὁ ἰατρὸς ἐπροτίμα, εἶπε, νὰ βα-

δίση. Ὁ Σίρ Ἰωάννης, ἅμα ἱππεύσας, ἤνοιξε τὸ ἀλεξήλιόν του καὶ διέβη πρῶτος, ἀκολουθούμενος ἀμέσως ὑπὸ τῆς Λουκίας, ἕκαστος δὲ ἡμιονηλάτης ἐβάδιζε παρὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ ζώου του.

— Δὲν εἶδα ποτὲ μου δρόμον τόσον ἐλεεινὸν! ἐφώνησεν ὁ βαρωνέτος μετὰ τινὰς στιγμᾶς· βεβαίως ἡ κοινότης δὲν σπαταλᾷ πρὸς συντήρησιν τῶν ὁδῶν τῆς.

— Ὁ δρόμος θὰ γείνη καλλίτερος ἅμα φθάσωμεν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Καστελλάρου, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος· τὸ Καστελλάρον παρέστητε πολλάκις εἰς τὴν Τάγιαν τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπισκευάσῃ τὸ ἀνήκον εἰς αὐτὴν μέρος τῆς ὁδοῦ· ἀδύνατον δὲ νὰ μαντεύσῃτε τί ἀπάντησιν ἔλαβε. «Ἡ Τάγια, ἀπήντησαν οἱ λαμπροὶ ἄνθρωποι, δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Καστελλάρον· τὸ Καστελλάρον ἔχει ἀνάγκη νὰ ἔρχεται εἰς τὴν Τάγιαν· αὐτὸ ἐπομένως ἄς ἐπισκευάσῃ, ἂν ἔχη ὄρεξιν, τὸν δρόμον δι' ἐξόδων του». Τοιοῦτοτρόπως ἔννοσῶν ἐδῶ αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ὁ δὲξὺς ἀὴρ τοῦ βουνοῦ, πλήρης ἀρωμάτων λιθωνωτίδος καὶ θύμου, ἤρχισεν νὰ ἐπενεργῇ ἐπὶ τῶν ὀδοιπόρων, καὶ ἡ ζωηρότης αὐτῶν ἠῤῥξανε κατὰ πᾶν βῆμα. Ὁ Σίρ Ἰωάννης, ποιητικῶς γενόμενος, ἤρξατο παραβάλλων τοὺς ὑπερμεγέθεις κίτρινους βότρους τῶν ἀκανθοφόρων σπάρτων ὧν ἔβριθεν ὁ λόφος, πρὸς μειδιήματα φαιδρύνοντα γηραιὸν ρικινὸν πρόσωπον. Ἡ Λουκία, φαιδρὰ ὡς παιδίον, ἔρριπτε κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀντωνίου ὅσα οὗτος τῇ ἔφερον ἄνηθ'· τὸ εὐτυχὲς θυμὸν διεμαρτύρητο κατὰ τῆς προδοσίας, καὶ φοβερὸν προσποιούμενος τρόμον, ἐτρέπετο δρομαῖος εἰς φυγὴν, ἐκρύπτετο ὀπισθεν τῶν βράχων καὶ τῶν δένδρων, καὶ ἐξετρέπετο εἰς μυρίας παιδαριότητας, ἄς δὲν τολμῶμεν ἡμεῖς, ὁ βιογράφος του, νὰ ἀναφέρωμεν. Οὐδὲν εὐθυμότερον τῶν φαιδρῶν γελῶτων δι' ὧν ἀπεκρίνετο ἡ Λουκία εἰς τὰς ἀστεϊότητας τοῦ Ἀντωνίου, οὐδὲ κομικώτερον τῆς σοδαρότητος, μεθ' ἧς παρεκάλει ὁ ἰατρὸς τὴν Λουκίαν νὰ μὴ στραφῇ, ἵνα μὴ ἴδῃ τί τῆς ἔφερε. Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε μιᾶς τῶν κρυπτῶν του, σείων κολοσσαϊκὴν δέσμην ἀνθέων τοσοῦτον κομψῶν καὶ χαριέντων, ὥστε ἀδύνατον ἦτο, εἰλεγε, νὰ τὰ εὕρῃ τις ἀλλαχοῦ, ἢ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ ὠραιότερου χωρίου τοῦ κόσμου. Ἐκ μέσου ἐκάστου τῶν μεγάλων ἐκείνων λευκῶν ἀνθέων, ἄτινα ἐκράτει ὁ ἰατρὸς, προέκυπτε κομψοτάτη στεφάνη στημόνων ἰκθυίνων. Ἡ θαυμαστὴ λεπτοφυΐα τοῦ ἔλου ἀνθους καθίττα αὐτὸ παρεμφερὲς πρὸς τὴν οὐρανὸν λευκοῦ ταῦνος.

— Τί νὰ εἶνε αὐτό; εἶπεν ἡ Λουκία.

— Εἶνε ἡ capparid spinosa, ἡ κοινὴ ἐκείνη κάππαρις, τῆς ὁποίας τρώγετε τοὺς καρπούς μαγειρευμένους.

Ἡ ἐξήγησις αὕτη οὐδόλως ἐψύχρανε τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς μίς Δάβεν, ἥτις ἐξωμολογήθη μάλιστα κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν, ὅτι ἠγάπα

ὑπερβολικὰ τὸ ἐμβόημα μετὰ τὴν κάππαριν. Βλέπουσα τὸν Ἀντώνιον προσαρτῶντα εἰς τὸν κωνικὸν τοῦ πῖλον ἄνηθ' ἐξ ἐκείνων, ἠθέλησε νὰ προσαρτήσῃ καὶ ἡ Λουκία εἰς τὸν πῖλόν τῆς. Ὁ Σίρ Ἰωάννης, οὐτινος ἡ εὐθυμία ἐφάνετο ἀδιάπτωτος, ἐπέτρεψεν νὰ τὸν στολίσωσιν ἐπίσης· οἱ δύο ὁδηγοὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ μέρος τῆς ἀνθοδέσμης, καὶ ἀνθοστεφῆς οὕτω ἡ μικρὰ συνοδία διέβη τὸ μικρὸν χωρίον τοῦ Καστελλάρου, ἐκλύουσα μὲν κάπως τὰ βλέμματα, ἀλλὰ γινομένη πανταχοῦ δεκτὴ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκείνης συμπαθείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὅστις εἶχε συνοδεύσει τοὺς ὀδοιπόρους καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἐνίοτε χωρικός τις προσήρχετο εἰς τὸν Ἀντώνιον, καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐπισκερθῇ ἄσθενῆ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο κατεπεῖγον, ὁ ἰατρὸς ἀπάντη δι' ἐγκαρδίον μειδιήματος, καὶ παρέπεμπε τὸν πελάτην του εἰς τὴν ἐπαύριον.

Ὁδὸς ὠραία καὶ ὀμαλὴ, κάλλιστα συντηρουμένη— ὁδὸς χριστιανικὴ, ὡς ἀπεκάλει αὐτὴν ὁ Σίρ Ἰωάννης— ἠνοιγετο πρὸς βορρᾶν ἀμέσως πρὸ τοῦ χωρίου, καὶ ἀναπτυσσομένη δι' ἰδιοτρόπων ἐλιγμῶν ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους, ὅτε μὲν ἐκρυπτεν ὅτε δὲ ἀπεκάλυπτε τὴν πρόσοψιν τοῦ προσκυνήματος, ὑπερῆστικον δύο κολοσσαϊκῶν θαλλερὰν δρῶς.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Καστελλάρου, εἶπεν ὁ ἰατρὸς, οἵτινες κατεσκευάσαν τὴν ὁδὸν αὐτὴν ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου των, τὴν ἐπιδεικνύουσι μεθ' ὑπερηφανείας, καὶ βεβαίως ἔχουσι δίκαιον. Σὰς διηγοῦνται πῶς πᾶσα πέτρα τοῦ λιθοσρώματός τῆς μετεφέρθη ἀπὸ τὸ παράλιον ὑπὸ τῶν κατοίκων, τῶν ὀπίων οἱ μὲν πλουσιώτεροι τὰς ἐφόρτωνον ἐπὶ τῶν ἡμιόνων των οἱ δὲ πτωχοὶ ἐπὶ τῶν ὄνων των· σὰς λέγουσι, πῶς ὄλοι των, νεοὶ καὶ γέροντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εἰργάσθησαν ἡμέραν καὶ νύκτα, ἐμψυχόμενοι μόνον ἀπὸ τὴν ἀγάπην των πρὸς τὴν Παναγίαν. Ἡ Παναγία τῆς Ἀκμπεδοῦσης εἶνε ἡ πίστις των, ἡ εὐλογία των, ἡ ὑπερηφάνειά των. Ἡ πετριά των τέλος πάντων.

— Παράδοξος τρέλλα! εἶπεν ἡ Λουκία. Εἶμαι περίεργος νὰ μάθω ἂν ὑπάρχει, καὶ θὰ ὑπάρχῃ βέβαια, τοπικὴ τις παράδοξις περὶ τῆς Παναγίας αὐτῆς.

Ἡ ἱστορία τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης, ἀπάντησεν ὁ Ἀντώνιος, καθὼς καὶ ἡ ἐποχὴ καὶ αἱ περιστάσεις τῆς μεταφορᾶς τῆς εἰς τὸ Καστελλάρον, περιέχονται διὰ μακρῶν εἰς δύο ἐπιγραφάς, αἵτινες φαίνονται ἐντὸς τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας τοῦ προσκυνήματος. Ὁ Ἀνδρέας Ἀνφόσος, ἐκ Καστελλάρου καταγόμενος, καὶ κυβερνήτης πλοίου καταδρομικοῦ, προσεβλήθη ἡμέραν τινὰ ὑπὸ τῶν Τούρκων, οἵτινες τὸν συνέλαβον καὶ τὸν μετέφεραν εἰς τὴν νῆσον τῆς Ἀκμπεδοῦσης. Ἐκεῖ κατῴρωσε νὰ φύγῃ καὶ νὰ κρυφθῇ, μέχρις οὗ ἀπέπλευσε τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον τὸν εἶχεν αἰχμαλωτίσει. Ὁ Ἀνφόσος, ἄνθρωπος εὐφυῆς καὶ ἐπιχει-

ρηματικός, κατῴρωσε νὰ κατασκευάσῃ μικρὸν πλοῖον, καὶ μὴ εὐρίσκων ἰστίον ἐτόλμησε νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῆς νήσου μίαν εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ νὰ τὴν μεταποιήσῃ εἰς ἰστίον. Ἡ ἰδέα του ἐπέτυχε θαυμάσια, τὸ παράδοξον ἰστίον ἀπεδείχθη καλλίτερον παντὸς ἄλλου, καὶ ὅτε ὁ Ἀνφόσος ἐπέστρεψε πάλιν, μετὰ πολλὰ του ταξείδια εἰς τὴν νῆσον, προσέφερε τὸ ἅγιον ἰστίον εἰς τὴν λατρείαν τῶν συμπατριωτῶν του. Ἀλλὰ τὸ θαυμάσιον δὲν εἶνε τοῦτο μόνον. Ἐξελέχθη θέσις, ὀλίγον μακρὰν τοῦ σημερινοῦ προσκυνήματος, ἰδρῶθη ἐκεῖ ἐκκλησία καὶ κατετέθη ἐντὸς αὐτῆς, μεθ' ὄλων τῶν τιμῶν, τὸ ἀνάθημα τοῦ πλοῖαρχου. Ἀλλ' ἡ Παναγία, φαίνεται, εἶχεν ἀντιπάθειαν πρὸς τὴν ἐκλεχθεῖσαν θέσιν, διότι πᾶσαν πρῶταν ἡ εἰκὼν τῆς εὐρίσκατο ἐκεῖ ὅπου κείται σήμερον ἡ ἐκκλησία. Ἐτέθησαν φρουροὶ εἰς τὴν θύραν, τὸ χωρίον δλόκληρον ἔμεινε ἀνάστατον ἐπὶ νύκτας πολλὰς, ἀλλ' ἡ εἰκὼν, θαυματουργὸς πάντοτε, μετέβαινε ἀόρατος εἰς τὴν θέσιν τῆς ἐκλογῆς τῆς. Οἱ κάτοικοι τοῦ Καστελλάρου ἐνόησαν τέλος πάντων τὴν θέλησιν τῆς Παναγίας, καὶ μολοντί τὸ μέρος ἦτο ἀπόρητον καὶ δύσβατον, ἐπεχείρησαν τὸ ἔργον με ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην, ἤγειραν ἀψίδας, διὰ νὰ θεμελιώσουν στερεῶς τὸ προσκυνήμα των, καὶ κατεσκευάσαν τὴν ἐκκλησίαν αὐτὴν, τῆς ὁποίας ἡ φήμη εἶνε μοναδικὴ εἰς τὰ περίχωρα. Βαθμηδὸν τὸ οἰκοδόμημα κυζήθη, προσετέθησαν δωμάτια, χάριν τῶν προσκυνητῶν καὶ τῶν ὀδοιπόρων, καὶ σήμερον ἀκόμη σχεδιάζουσιν οἱ κάτοικοι νέας προσθήκας καὶ βελτιώσεις, αἵτινες θὰ πραγματοποιηθῶσι βέβαια μίαν ἡμέραν.

Ὅτε ὁ Ἀντώνιος ἔπαυσε διηγοῦμενος, ὁ Γιάννης καὶ ἡ Μίς Χούτινης, οὗς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐλασμονήσαμεν, ἐπλησίασαν ἵνα βοηθήσωσι τὴν κυρίαν των ν' ἀφιππεύσῃ. Ἡ Λουκία ἠρώτησε τότε γελῶσα τὸν ἰατρὸν, ἂν ἡ ἀπαγόρευσις εἶχε τελειώσει, καὶ ἂν ἐπομένως τῇ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν.

— Δὲν ἤξεύρω τί ἄλλο κάμνετε πρὸ μιᾶς ὥρας! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

Ἡ Λουκία ἐπεστράφη καὶ περιέλαβε δι' ἑνὸς βλέμματός τὸ θαυμάσιον τοπίον, ὑπερᾶνεπτύστο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Πρὸς βορρᾶν μελαναὶ καὶ συνεχόμεναι βαθεῖαι χαράδραι, ἀποτόμως ἀπόρητοι, φρασσόμεναι εἰς τὰ βάθη τοῦ δρίζοντος ὑπὸ κολοσσαϊκοῦ παραπετάσματος χιονοσκεπῶν κορυφῶν· πρὸς μεσημβρίαν ἡ μεγαλοπρεπὴς ἔκτασις τῆς Μεσογείου· πρὸς ἀνατολάς καὶ δυσμὰς, σειρὰ λόφων ἐπαλλήλων, ταπεινομένων ἡρέμα πρὸς τὴν θάλασσαν. Εἶτα, ἐντὸς τῆς κάτω ἐκτεινομένης πεδιάδος, ἡ δροσώδης κοιλὰς τῆς Τάγιας, μετὰ τὸν ἀπαστράπτοντα ὑπὸ τὸν ἥλιον βύακά τῆς καὶ τὴν θαλαρὰν ἐκ κήπων ζώνην τῆς, εὐρὸ μωσαϊκὸν, κατάστικτον δι' ἀργυρῶν ἀνθεμίων ἐν μέσῳ πάσης πρασίνης ἀπα-

χρώσεως. Πού και πού, βροιά της, δψίμως ἀνοῦσα, ἐπεδείκνυεν ὑπερηφάνως τὸ πορφύρεον της στέμμα. Ἀντικρὺ δὲ ὑψῶτα ἀμφιθεατροειδῶς ἡ σκοτεινὴ Τάγια, σοβαρὰ ὑπὸ τοὺς προμαχῶνας καὶ τοὺς μεσαιωνικούς της πύργους, ὡς δαιτυμῶν τις δυσπρεστημένος εἰς συμπόσιον μεγαλοπρεπές. Ὁλίγον μακρότερον, πρὸς δυσμὰς, διέκρινε τὸ βλεμματικὰ τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας τῶν Δομικιανῶν, προκύπτων ἐκ μέσου συστάδος ὑψηλῶν κυπαρίστων, ἔτι δὲ μακρότερον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐσχάτου σκοπέλου, τὸ προσκόνημα τῆς Παναγίας τῆς Φουρουῦ, οὐτινος ἡ λευκὴ καταγραφή προεφαίνετο ἐπὶ τοῦ βαθουλεύου βάλους τοῦ οὐρανοῦ.

— Τώρα, ἀγαπητή μου κόρη, εἶπεν ὁ βαρωνέτος, ἄφησε, ἂν θέλῃς, τὸν ἐνθουσιασμόν σου δι' ἀργότερα, μετὰ τὸ γεῦμα, παραδείγματος χάριν.

Οἱ λόγοι οὗτοι, φηθέντες μετὰ τινος δυσθυμίας συνάμα καὶ ἰεσσίας, διέκοψαν τὴν σιωπηλὴν ἀλλά καὶ μαγευτικὴν ἔκστασιν τῆς μῆς Δάβεν, καὶ ἐπανήγαγον αὐτὴν πάροικτα ἐγγὺς τοῦ πατρὸς της. Παρετέθη δ' αὐτοῖς ἐξάριστον γεῦμα, οὐτινος μετέσχεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης μετὰ προθυμίας καὶ ὀρέξεως τιμώσης τὰς ὑγιεινὰς ιδιότητας τοῦ ἀέρος τοῦ βουνοῦ. Μετὰ τὸ γεῦμα ἡ Λουκία προέτεινε νὰ πῶσι τὸν κερὸν ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς συνήνεσε. Μετέβησαν δ' ἀμέσως ἐκεῖ, καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀποῦ ἐξόρθησε τὴν μόκον του καὶ προσήνεγκεν ἄφθονον τὸν φόρον τοῦ θαυμασμοῦ του πρὸς τὸ γοητευτικὸν κάλλος τῆς τοποθεσίας, ἐξήγαγε τοῦ θυλακίου του τοὺς Καίροδος καὶ ἀπεπλήθη εἰς τὰς φοβερὰς στήλας τῆς ἀξιοτίμου ἐρημερίας. Ἡ Λουκία καὶ ὁ Ἀντώνιος, μείναντες μόνοι, ἐκάθισαν καὶ παρεδόθησαν εἰς σιωπηλὴν θεωρίαν τῶν θαυμασιῶν τῆς ἐσπέρας.

Τὸ στερέωμα ἦτο διαυγές καὶ ἀπαστράπτων ὡς ἐστειλωμένος χάλυψ. Τρία δὲ μικρὰ νεφύδρια ὅμοια πρὸς κυματιζούσας πτυχὰς βροδύρου γάλης, αἰωροῦντο μόνα πρὸς δυσμὰς τοῦ ὀρίζοντος. Ὁ ἥλιος, ἡμικεκαρμυμένος ὄπισθεν τῶν κορυφῶν τῶν δυτικῶν ὄρεων, ἠλόντιζε πρὸς τὴν κοιλάδα, διὰ τῶν βραγῶδων ἃς παρεῖχον τὰ ὑψηλότερα ὄρη, ἀκτῖνας πλαγίας, ὁμοίας πρὸς στήλας πυρός. Καθ' ὅσον δὲ ὁ ἀκτινοβόλος δίσκος κατέβαιναν, ἐμαγεθύνετο ἡ σκιά ἐπὶ τοῦ ἀπέκταντι βουνοῦ, καὶ ὡς πλημμυρὶς τις σκοτεινὴ, ἀναβαίνουσα καὶ διώκουσα ἐνώπιόν της τὰ μακρὰ φωτεινὰ κύματα, ἐπνίξεν αὐτὰ βαθμηδὸν τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο καὶ τὰ περιώρθε τέλος εἰς ἀπλὴν πορφύραν γραμμὴν, ἥτις ἐσταμάτησε πρὸς μικρὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὑψηλοτέρων ὄρεων, οἰνεὶ πρὸς ἐσχάτον ἀποχαιρετισμὸν των. Τότε ἡ πρώτη τῶν βουνοῦν σειρὰ διεγράφη πάλιν ἀποτόμως εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος. ἐνθ' αἱ ἀπώτερα κορυφαί, ὄπισθεν τῶν ὁποίων εἶχε δύσει ὁ ἥλιος, ἐκυμαίνοντο ἐντὸς διαφανοῦς ἐμίγλης, ὅπου συνεικροῦτο τὸ γαλάνον καὶ βρόδινον χεῖμα. Ὁ οὐρανὸς πρὸς δυσμὰς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸ μέγα φλογεμένη κάμινος, ἥς αἱ θερ-

μαὶ ἀντανεκλάσεις ἔδραπον ἰκνηθὴν τὴν μακρὴν τῶν Ἀλπεων χίονα καὶ ἐφώτιζον τὸν θαλάσσιον ὀρίζοντα. Μετὰ τινὰς στιγμὰς τὸ ἐρυθροπὸν φέγγος ἐξησθένησε καὶ ἐσβέσθη ἡ σκιά ἐπικυνώθη ἐπὶ τῆς κοιλάδος, καὶ αἱ πρὸς βορρᾶν δειράδες τῶν ὄρεων ἐσκοτίσθησαν ταχέως. Τὰ πύρινα χεῖματα τῆς δύσεως εἶχον ἀραιωθῆ εἰς βρόδινὰς ἀποχρώσεις· αὐτὰ δὲ πάλιν ἐξηλείφθησαν βαθμηδὸν ὑπὸ πρακινωπὴν τινα μαρμαρυγὴν, ἥτις μετέπετεν ἀπὸ τοῦ τερρόρου εἰς τὸ κυανόν. μετὰ χρις οὐ ἀνατολή καὶ δύσις· ἐιεδύθησαν πέπλον βαθουλεύον, στιζόμενον πού και πού ὑπὸ τρέμοντος ἀστέρους.

— Καὶ τὰ ὠρατὰ μας σύννεφα; εἶπεν ἡ Λουκία.

— Ἐφυγαν! ἀπήντησε περίλυπος ὁ Ἀντώνιος· διελύθησαν ὡς διαλύονται πολλάκις αἱ ἐλπίδες.

— Ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθουν αὐριον, εἶπεν ἀφελῶς ἡ Λουκία.

Ἐπειδὴ δὲ, ταῦτα λέγουσα, ἔκλινεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν της πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ἡ ἐσπερινὴ αὐρὰ ἔφερε πρὸς τὰ χεῖλη τοῦ Ἰταλοῦ τοὺς χρυσοὺς βοτρυχοὺς τῆς νεαρῆς κόρης, ὡσανεὶ προσέφερον αὐτοὺς εἰς ἀσπασμὸν του.

— Τίς οἶδεν, εἶπεν, ἂν αὐριον νέφη σκοτεινὰ, ἐγκλείοντα τὸν κερκυνὸν δὲν θὰ περιβάλλουν αὐτὰς τὰς κορυφάς.

Ἐν τῷ μεταξῷ τούτῳ ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε παραδοθῆ εἰς ὕπνον βαθύ, οἱ δὲ δύο νέοι ἐλάλουν σιγᾶ, καὶ ὁμιλοῦντες οὕτω ἔκλιναν ἐνίοτε ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον.

Τὴν ἐπίσημον γαλήνην τῆς ἐσπέρας διέκοψαν αἴφνης οἱ κώδιονες ἐξ ἐκκλησιῶν τοῦ Καστελλάρου, σημαίνοντες τὸν ἐσπερινόν, εἰς οὗς ἀνταπεκρίθησαν ἀμέσως αἱ πολὺ πλειότεραι ἐκκλησῖαι τῆς Τάγιας καὶ τὰ ἀπώτερα μοναστήρια τῶν Καπουκίνων καὶ τῶν Δομικιανῶν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἤλλαξε θέσιν, χωρὶς νὰ ἐξυπνήσῃ, ὁ δὲ ἰσπρὸς εἶπε σιγᾶ πρὸς τὴν Λουκίαν:

— Ἐνῷ ὁμιλοῦμεν, ἡ νύξ ἤλθε μὲ τὰ σωστά της, καὶ αἱ λαμπυρίδες ἀρχίζουν ν' ἀνάπτουν τοὺς φανούς των. Αὐτὸ μοῦ ἐνθυμίζει ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Εἰς τὴν οἰκίαν σας; ἐπανέλαθεν ἡ Λουκία ἐκπεπληγμένη. Δὲν θὰ ἐπιστρέψετε βέβαια ἀπόψε εἰς τὴν Βορδιγέραν;

— Διόλου! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος· δὲν εἶμαι τόσον ἡσυχαστὸς ἰππότης. Βλέπετε αὐτὴν τὴν λευκὴν οἰκίαν ἐκεῖ κάτω, δεξιᾶ τῆς Τάγιας, ὅπου φαίνονται ὀλίγα φῶτα;

— Τὴν εἶχε ἤδη παρατηρήσει, ἀπήντησεν ἡ Λουκία· ἔχει καὶ μυστηριώδες.

— Αὐτὸ ὀνομάζω οἰκίαν μου, ὅταν ἔρχομαι εἰς τὴν Τάγιαν.

— Εἶνε πολὺ μακρὰν, εἶπεν ἡ Λουκία. Δὲν ἔμπορεῖτε νὰ μείνετε ἐδῶ;

— Δὲν ἔχει δωμάτιον.

— Δὲν ἔχετε φίλους εἰς τὸ Καστελλάρον;

— Δὲν ἔχω κανένα τόσον προσφιλῆ ὡς ἐκαῖνον ὅστις μὲ περιμένει εἰς τὴν Τάγιαν.

— Τὸν ἀγαπᾶτε λοιπὸν πολὺ αὐτὸν τὸν φίλον;

— Ἀγαπῶ καὶ σέβομαι αὐτὴν τὴν γυναῖκα, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, ἐξ ὅλης μου ψυχῆς.

Ἡ Λουκία ἔκρινε σιωπηλᾶ.

— Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι σὰς εἶπα καὶ ἄλλοτε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, ὅτι ἐξ ὅλων μου τῶν φίλων ὁ κατέχων τὴν καρδίαν μου εἶνε ὁμόφυλός σας. Εἰς αὐτὴν τὴν κυρίαν πηγαίνω τώρα. Χάριστε λοιπὸν ἕως αὐριον, καὶ σὰς εὐχομαι ὠρατὰ ὄνειρα.

— Θεέ μου, τί κρῦα εἶνε τὰ χεῖρα σας! Καλλίτερα νὰ ἐμῆθε. Μολοντί ὁ ἀπὸ εἶνε χλιαρὸς, πηγαίνετε εἰς τὸ δωμάτιόν σας, καὶ πάρτε, σὰς παρακαλῶ, ἕνα φλυζᾶν τσάι ζεστόν. Πηγαίνετε, πηγαίνετε! Καλὴν νύκτα σας. Δὲν ἔμπορῶ νὰ μείνω περισσότερο.

Καίτοι ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅστις εἶχε ἐξυπνήσει, προέτρεψεν ἐπανειλημμένως τὴν κόρην του νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ἔκρινεν αὐτὴ ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου, μέχρις οὐ εἶδε μεγάλην μελανὴν σκιάν διερχομένην τὴν γέφυραν, ἐν μέσῳ σμήνου λαμπυρίδων, αἵτινες παρωμοίαζον τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν κοιλάδα πρὸς θάλασσαν περιδινουμένων ἀστέρων· τότε, τότε μόνον ἠγέρθη καὶ μετέβη πρὸς τὸν πατέρα της, ὅστις εἶχε εἰσέλθει ἵνα διατάξῃ τὸ τέτον.

Μετὰ δύο ὥρας ἡ αὐτὴ ἐκείνη μεγάλη μορφή, ἥτις εἶχε διαβῆ τὴν γέφυραν ἦτο εἰς ἐν τῶν παραθύρων τῆς μυστηριώδους οἰκίας, διαγραφομένη ἐπὶ τοῦ φωτεινοῦ βάλους τοῦ δωματίου· ἂν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐψιθύριζε τις εἰς τὸ οὐδ' τῆς ἀνθρωπίνης ἐκείνης μορφῆς: « Ὑπάρχει που ἐδῶ πλῆσιον γυνὴ τις, ἥτις δὲν κοιμάται ἕνεκα σοῦ », ποία χαρὰ ἤθελε πλημμυρίσει τὴν καρδίαν του!

Ἡ μορφή ἤρανήσθη τέλος καὶ ἔκαλτε τὸ παράθυρον στεναζούσα καὶ ψιθυρίζουσα τοὺς λόγους τούτους ἐκ βάλους ψυχῆς:

— Ὁ Θεὸς ἄς τὴν εὐλογήσῃ.

[Ἐπειτα σιωπῆς]

Ἡ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ

ὑπὸ ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἐποψιν.

Ἐν τῶν λειψάνων τοῦ αἰμακροῦ ὑπὲρ ἀνεξετησίας ἀγῶνος κυρορηθεῖσα, καὶ πρὶν ἔτι παγιοθῆ εἰς ἔννομος τάξις ἐν τῷ ἀρτισυστάτῳ ἑλληνικῷ Κράτει συνοικισθεῖσα ἐπὶ τῶν ἀπορρόγων τῆς Σύρου βράχων, ἡ Ἐρμούπολις ταχέως ἀνῆλθεν εἰς ἀνάπτυξιν καὶ ἀκμὴν μεγάλην, καταλαβοῦσα θέσιν περιθλεπτον μεταξῷ τῶν πόλεων οὐ μόνον τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν καθ' ἄπασαν τὴν Μεσόγειον εὐρωπαϊκῶν, διὰ τε τὴν ναυτιλίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ ἐν γένει τὸ ἐμπόριον. Δικαίως δὲ παρατηρήθη ὑπὸ τινος ὅτι ἡ πόλις αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ ἐν

σμικρῷ ἀντιπρόσωπος σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διότι δὲν ὑπάρχει σχεδὸν ἑλληνικὴ ἐπαρχία τῆς τε ἐλευθέρας καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος, ἥτις νὰ μὴ συνεισῆνεγκε τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς κατάρτισμόν τοῦ νοήμονος καὶ δραστηρίου πληθυσμοῦ τοῦ σημαντικωτάτου τούτου ἐμπορείου τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἡ Ἐρμούπολις χρησιμεύει ὡς κεντρικὴ, οὕτως εἰπεῖν, καὶ γενικὴ δεξαμενὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰσρέουσι καὶ δι' ἧς μεταγίγνονται εἰς τὰς περὶ αὐτὴν πόλεις καὶ λαοὺς τὰ προϊόντα τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης πάσης χώρας, ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τῆς ἐσχάτης Ἀσίας. Μέχρι πρὸ μικροῦ ἡ ἐτησια κίνησις τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων εἰδῶν ὑπελογιζέτο εἰς 100 καὶ ἐπέκεινα ἑκατομμύρια, συμπεριλαμβανομένου τοῦ συναλλαγματικοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἀσραλιστικῶν ποσοτήτων. Ἡ ἀξία τῶν εἰδῶν τῆς ἐτησίας κινήσεως μόνης τῆς βιομηχανίας τῆς Ἐρμούπολεως, ἐν συνόλῳ λαμβανομένης, ἀνῆλθε πολλάκις εἰς 50 ἑκατομμύρια. Αἱ ἐν τῷ τελωνεῖῳ Σύρου πραγματοποιηθεῖσαι διαφοροὶ ἐτήσιαι τελωνεῖαι καὶ εἰσπράξεις ὑπερέβησαν οὐχὶ σπανίως τὰ 2 [2 καὶ 3 ἑκατομμύρια δραχμῶν].

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἐρμούπολεως καθόλου δύναται νὰ διακριθῆ εἰς εἰσαγωγικόν, ἐξαγωγικόν, διαμετακομιστικόν, μεταγωγικόν καὶ συναλλαγματικόν. Καὶ τὸ μὲν εἰσαγωγικὸν τῆς νήσου ἐμπόριον ἀποτελεῖται ἐξ ὅλων τῶν εἰδῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς καὶ ἐν μέρει τῆς τουρκικῆς καὶ ἄλλης τέχνης, ἐκ τῶν τροφίμων, τῶν οἰκοδομησίων, ναυπηγησίων, βυροδοσιμῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων καὶ χρησίων ὑλῶν· τὸ δὲ ἐξαγωγικὸν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας τοῦ τόπου· τὸ διαμετακομιστικὸν ἐκ τῶν διὰ τὸ ἐσωτερικόν καὶ τὴν Τουρκίαν ἰδίως εἰδῶν, μεταφερομένων εἰς Σύρον, πρὸς ἀποστολὴν εἰς τὸ ἐσωτερικόν καὶ ἐξωτερικόν, καὶ τὸ συναλλαγματικὸν ἐκ τῶν τραπεζικῶν καὶ χρηματιστικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, κλπ.

Ἐλθόμεν ἤδη εἰς τὰ ἀφραῶντα τὴν Ναυτιλίαν. Τρισχίλια περίπου πλοῖα Α' καὶ Β' τάξεως ἐναυπηγήθησαν ἐν Ἐρμούπολει ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι σήμερον. Τὰ ἐν τοῖς νηολογίοις ὅμως Σύρου σημειούμενα πλοῖα Α' καὶ Β' τάξεως ἀνέρχονται

1. Κατὰ τὰ ἐν τῇ «Ἐρημερίῳ τῆς Κυβερνήσεως» δημοσιεύοντα ἐπ' ἐσχάτων ἐξαχθέντα τοῦ ἡμερικῶ κλάσου τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1879 αἱ τελωνεῖαι καὶ εἰσπράξεις ὑπελογιζόντο εἰς 19,458,442 δραχ., κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1880 ἀνεβέβασθησαν εἰς 19,657,634, τούτοις ἐγένετο αὐξήσις ἐν ἔτει 1880 εἰσπράξεων δραχ. 199,192. Μόνης τῆς Σύρου αἱ τελωνεῖαι καὶ εἰσπράξεις κατὰ τὸ 1880 ἔχουσιν οὕτω· Εἰσαγωγῆ 1,994,623, ἔξαγωγῆ 1,567, διαμετακομιστικῆς 74,610, λαθροεμπορίου κλπ. 10,706 ἔργων· σφύρα 39,730, δικαιοῦματα 34,773, ἦτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 2,156,009· ὁ πῖναξ οὗτος ἐν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὸν τοῦ 1879 παρουσιάζει τὰς τελωνεῖαι καὶ εἰσπράξεις Σύρου ἡλαττωμέναις κατὰ 272,724 δραχμάς.

εις 5,000, διότι ει και ενυπηγήθησαν άλλαχοι, επεσκευάσθησαν, ως φαίνεται, η ενεργήσαν εις το νηολόγιον Σύρου ενεκα των πολλών ευκολιών, ως οι ναυτιλλόμενοι ευρισκον εν τῇ καθ' ὅλα πρὸ μικροῦ ἀκμαζούση ταύτη πόλει.

Οὐδὲν λέγομεν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ νῦν ἐμπορικῶς ναυτικοῦ τῆς Ἑρμοῦπόλεως, καθόσον τὸ μὲν ἀληθῶς εἶνε δυσπολόγητος, τὸ δὲ ἀσκόπος ἀποβαίνει πάσα ἐκτίμησις, εἰς ἣν ἀπελπιστικὴν κατάστασιν διατελεῖ ἀπὸ τινος ἐν γένει ἡ ἱστοφόρος ναυτιλία¹. οὐχ ἦττον δὲν σφυλλόμεθα, νομίζομεν, υπολογίζοντας αὐτὴν κατὰ προσέγγισιν εἰς 25—30 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Πρὸ μικροῦ εἰσέτι ἐν τῷ ναυπηγίῳ Σύρου εἰργάζοντο 2,000 περίπου ἐργάται.

Ἡ ἐσωτερικὴ τοῦ Κράτους συγκοινωνία εἶνε, ὡς γνωστὸν, ἀνατεθειμένη εἰς τὴν ἐν Ἑρμοῦπόλει κατὰ τὸ 1857 συστάσαν Ἀτμοπλοικὴν Ἑταιρίαν, ἧς ὅμως δυστυχῶς ἡ πρόοδος δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς προσδοκίας τῶν μετόχων αὐτῆς καὶ τοῦ κοινῶς διὰ πολλοὺς λόγους. Οὐδὲν ἦττον ὀφειλομεν νὰ δηλολογήσωμεν ὅτι πολλῶν ὠφελειῶν ἐγένετο καὶ γίνεται πρόξενος τῇ Ἑρμοῦπόλει ἡ Ἑταιρία αὕτη¹ ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ συγκρότησις μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρίας, ἐχούσης κεφάλαια 40—50 ἑκατομμύρια καὶ περιλαμβανούσης τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν, θέλει συντελέσει μεγάλως εἰς τὴν ἀνθρώσιν καὶ ἀναγέννησιν, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πόλεως ἐμπορικῶς καὶ βιομηχανικῶς, πολλὰ ζημιωθείσης ἀπ' ἧς ἀλλεπαλλήλως ἡ τε αἰγυπτιακὴ, ἡ ῥωσικὴ, ἡ ἰταλικὴ, ἡ γαλλικὴ καὶ τελευταίον ἡ αὐστρουγγρικὴ ἑταιρία τοῦ Αὐδὲ μετέφερον τὰ κεντρικὰ αὐτῶν πρακτορεῖα εἰς Πειραιᾶ, πολλῶν δεκάδων χιλιάδων δραχμῶν στερήσασαι τὸ ἐμπόριον τῆς Σύρου.

Μετὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τῆς ναυτιλίας, μεταδίδομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τοῦ ἐτέρου οὐχ ἦττον σπουδαίου κλάδου τῆς ἐμπορίας τῆς πόλεως, τῆς βιομηχανίας αὐτῆς. Δύναται δὲ αὕτη νὰ καταμερισθῆ εἰς τὴν ἀλευροποιίαν, τὴν βερσοδεψίαν, τὴν σιδηρουργίαν, τὴν βυρσοδεψίαν, τὴν κλωστοϋρηγοίαν, τὴν βιομηχανίαν κλ. κλ.

1. Πρὸ τινων ἐτῶν, ἀκμαζούσης ἐτι τῆς ἐμπορικῆς ἡμῶν ναυτιλίας, ἐσχηματίσθησαν ἐν Ἑρμοῦπόλει Συνομοί, ἀποτελούμενοι ἐκ γνωστῶν κεφαλαιούχων καὶ ἐμπόρων τῆς Ἑρμοῦπόλεως, πολλὰ συνεισενεγκόντων κεφάλαια, καὶ ἐμποροπλοίαρχων, εἰς οὗς ἀνετίθη ἡ ἐν γένει διοίκησις τῶν πλοίων. Ἐπ' αἰτίαις δ' ἤρξατο ἡ κατασκευὴ ἐν τῷ ναυπηγίῳ Σύρου πολλῶν καὶ μεγάλων ἱστοφόρων πλοίων, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν ἐνταῦθα μόνον τὴν Ἀσπιδίαν, τὸ μέγιστον τῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (1873) ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ κατασκευασθέντων πλοίων, τὴν Ἰάσονα, ἐπίσης μεγάλης χωρητικότητος καὶ τὴν Θεσσαλίαν, εἰς ἕνα ἐκ τῶν ἐν λόγῳ συνεταιρισμῶν, τὸν καὶ σπουδαιότερον πάντων, ἀνήκοντα. Καὶ ἄλλα δὲ πλοία τῆς αὐτῆς χωρητικότητος ἐσκόπει ἡ εἰρημνὴ Ἑταιρία νὰ κατασκευάσῃ, ὅτε ὁ ἐπελθὼν ῥωσσοτουρκικὸς πόλεμος, ἡ κατάλυσις τῆς Μεσογείου καὶ πάσης θαλάσσης ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ, καὶ ἄλλα περὶ τὴν διαχείρισιν, διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τῶν πλοίων ἀτμοκίνητων ἀπέπεσαν ἐπὶ τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ διάλυσιν τῆς πολλῆς τῆς ἀγαθῆς ὑποσχόμενης τῷ τόπῳ καὶ τῇ ναυτιλίᾳ Ἑταιρίας ταύτης, διανεμηθέντων τῶν πλοίων μετὰ τὸν διοικητὴν καὶ τοῦ τῆς πλείους κεφάλαια εἰς ναυπηγίαν αὐτῶν συνεισενεγκόντος κεφαλαιούχου.

ψίαν, τὴν σιδηρουργίαν, τὴν βυρσοδεψίαν, τὴν κλωστοϋρηγοίαν καὶ νηματοκλωστικὴν βιομηχανίαν κλ. κλ.

Α'. Ἀλευροποιία. Πέντε τοιαῦτα ἀτμομηχανικὰ ἐργοστάσια ὑπάρχουσιν ἐν Ἑρμοῦπόλει, τὸ ἀρχαιότερον τῶν ὁποίων ἰδρύθη ἐν ἔτει 1861. Τὰ ἐργοστάσια ταῦτα ἀλθούσιν ἄλευρα, κατασκευάζουσιν ἄρτον καὶ παντὸς εἶδους ζυμαρικά. Κατανάλωσις τῶν παραγομένων εἰδῶν εἰς τε τὸ ἐσωτερικὸν καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν. Ἡ ἔτησίαι αὐτῶν κίνησις ὑπερβαίνει τὰ 10—15 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἐκτὸς τῶν πέντε τούτων μεγάλων ἐργοστασίων ὑπάρχουσιν καὶ πολλὰ ἄλλα μικρότερα.

Περιττὸν κρίνομεν, γράφοντες τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τῆς ἀλευροποιίας Ἑρμοῦπόλεως, νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὅπως τοῦ ἐμπορίου ἐν γένει, οὕτω καὶ τῆς ἀλευροποιίας ἡ θέσις εἶνε σήμερον οἰκτρᾶ.

Ἐρχόμεθα νῦν εἰς τὸν σπουδαιότερον τῆς βιομηχανίας κλάδον τῆς Ἑρμοῦπόλεως, τὴν βερσοδεψίαν, ἧς παραδόξως ἡ θέσις, μ' ὄλην τὴν καχεσίαν τῆς ἀγορᾶς, διατελεῖ ἐν καλῇ ὁπωσοῦν καταστάσει.

Β'. Βερσοδεψία. Πολλὰ καταστήματα βερσοδεψικῆς ἔχει ἡ Σύρος, ὧν ἡ ἔτησίαι κίνησις τῆς ἀξίας τῶν εἰδῶν ποικίλλει μετὰ 15—20 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἐκ τούτων 6—8 κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν ἐργαζόμενα δι' ἀτμοῦ. Ἐτησίαι καταργασία δερμάτων καὶ τελατινῶν 250,000—300,000. Ἐργάται ἀναλόγως τῆς ἐργασίας 1000—1500.

Γ'. Σιδηρουργία. Σπουδαῖον σιδηρουργικὸν ἐργοστάσιον κέκτηται ἡ Ἀτμοπλοικὴ Ἑταιρία, ἰδρυθὲν ἐν ἔτει 1861. Πρωταῖς μετὰ 15 πάντων τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐργοστασίων¹ ἐν αὐτῷ κατασκευάζονται μηχαναὶ, λέβητες καὶ παντοειδῆ ἐργαλεῖα. Περιέχει χωροκίνητον, σιδηρουργεῖον, κλπ. ἔχει ἀξιόλογον νεώριον, ἐν ᾧ ἐκτὸς τῶν ἀτμοπλοίων τῆς Ἑταιρίας καὶ ξένα πολλάκις ἀτμόπλοια, καὶ πολεμικὰ, καθιρίζονται.

Ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τούτῳ πολλοὶ ἐξεπαιδευθῆσαν ἄχρι τοῦδε μηχανικοὶ Ἕλληνες καὶ λεβητοποιοὶ, ἐξ ὧν οἱ πλείστοι ὑπηρετοῦσιν ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις τῆς Ἑταιρίας.

Πολλὰ ἄξια λόγου ἔργα ἔχει πρὸς τούτοις νὰ ἐπιδείξῃ τὸ ἐν λόγῳ ἐργοστάσιον, λ. χ. λέβητας διὰ τὰ ἐν Σύρῳ βιομηχανικὰ ἐργοστάσια, ἀτμομηχανὰς ὑδραυλικὰς, ελαστοπνευματικὰς, σαπυνοποιίας, κλπ. πυροβόλα βραβυδά, σφαιράς, κεντροδόχους καὶ ἄλλα παντοίας χρήσεως μηχανήματα¹ πρὸς δὲ καὶ μικρὸν βυρσοδεψικὸν ἀτμόπλοιο.

Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουσι περὶ τὰ 10 ἄλλα σιδηρουργεῖα, κατασκευάζοντα παντοειδῆ ἐργαλεῖα καὶ μηχανὰς, τινὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ἴδια χυτήρια, ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ναυπηγείου καὶ τῆς πόλεως.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν εἰρημνῶν, τῶν γενικῶν, δυ-

νατὸν εἰπεῖν, ἐχόντων προορισμὸν, ὑπάρχουσι καὶ περὶ τὰ 10—15 ἄλλα εἰδικὰ, ὅσον, ἀγκυροποιεῖα, ἠλοποιεῖα, κλινοποιεῖα κλ.

Δ'. Ἑλευργία. Τὸ ἐν Ἑρμοῦπόλει ἀτμομηχανικὸν ἐργοστάσιον ἑλευργικῆς ἀνιδρύθη ἐν ἔτει 1870. Ἐν αὐτῷ κατασκευάζονται κάλλιστα ἑλευργικὰ εἶδη, ἐξοδευόμενα εὐδόλως διὰ τὴν μετρίαν σχετικῶς πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ τιμὴν αὐτῶν ἐν τε τῇ ἡμεδαπῇ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ.

Τὸ πρῶτον τοῦτο ἐν Σύρῳ ἑλευργικὸν ἐργοστάσιον ἐπηκολούθησε μετὰ μικρὴν ἔτερον ἐπίσης καλῶς κατηρητισμένον, ὅπερ ὅμως δυστυχῶς μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν του ἐνευῆκε.

Ε'. Βερσοδεψία. Ὁσαύτως κατὰ τὸ ἔτος 1870 γόνιμον, ὡς φαίνεται, εἰς τοιαῦτα ἔργα, ἀνηγέρθη διὰ μετοχῶν τέλειον ἀτμητρὸς ἐργοστάσιον βερσοδεψικῆς καὶ νηματοκλωστικῆς, περιέχον 3,000 ἀδράκτους μετὰ ἐκκοκιστικῶν μηχανῶν, κλωστήριον, ὑφαντήριον, πλεκτήριον, κλπ. Ἐν αὐτῷ εἰργάζοντο ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὑπὲρ τοὺς 100. Ἡ παραγωγὴ τοῦ νήματος ἀνῆρχετο εἰς 35,000 δέματα (πάκα) ἑτησίως ἀξίας 350,000—400,000 δραχμῶν.

Ἐπάρχουσιν ἐπίσης ἐν Ἑρμοῦπόλει λαμπρὸν σχολοπλοικεῖον, ἀτμομηχανικὸν ἐλαστογραφματοτριβεῖον, πρὸ πολλῶν ἐτῶν συστήθεν καὶ σημεῖρον βελτιούμενον, πρὸς δὲ μικρότερα ἄλλα παντοίας τέχνης καταστήματα, ὡς φερ' εἰπεῖν καθελοποιεῖα, καλαποδοποιεῖα, τεποβαρεῖα, καταστήματα πηλοπλαστικῆς καὶ ξυανοποιητικῆς, ἐροδιάζοντα τὰ ἐν τῷ ναυπηγίῳ τῆς Σύρου κατασκευαζόμενα πλοία διὰ ξυάνων τεχνιέντως εἰργασμένων, ἐν μικρῶν πλοισιαίων, κ. ἄ.

Παγκοσμίου ἀπολαύουσι φήμης τὰ λουκουμοποιεῖα Σύρου, ὧν δύο τυχόντα τῶν πρώτων βραβείων εἰς διαφόρους ἐκθέσεις, διακρηπῆ κατέχουσι θέσιν, καταναλίσκοντα εἰς πολλὰς ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης μεγάλην ποσότητα λουκουμίων.

Εἰς τὰ διάφορα εἶδη τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑρμοῦπόλεως πρέπει νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ κηπουρικὰ προϊόντα τῆς νήσου.

1. Ἀτυχῶς τὸ εὐρωπαϊκὸν κατηρητισμένον ἐργοστάσιον τοῦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ εὐδοκίμησῃ διὰ λόγους ἀσχετοῦς ὅπως πρὸς τὴν παραγωγὴν καὶ καταναλώσιν τῶν ἐν αὐτῷ κατασκευαζόμενων εἰδῶν, τελείων ἄλλως εἰς τὸ εἶδος τῶν καὶ δυναμένων εὐκόλως νὰ συναγωνισθῶσι πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ. Ἀπρὰ κατ' ἡμᾶς ὑπόσχεται κέρδη ἡ ἐπιχείρησις αὕτη, ἂν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ τεχνικὴ διεύθυνσις τοῦ Ἑργοστασίου ἀνατεθῆ εἰς εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ ἄνδρα, δυνάμενον ἀποκλειστικῶς περὶ τὴν κατασκευὴν καὶ παραγωγὴν τῶν διαφόρων εἰδῶν ν' ἀσχοληται, ἐπαρῶν εἰς ἄλλους τὴν φροντίδα περὶ τῆς συντηρήσεως τοῦ καταστήματος καθόλου, καὶ τῆς καταναλώσεως τῶν ἐν αὐτῷ παραγομένων.

Οὕτω μόνον, κατὰ τὸ πρόσθεν πρόχειρον παράδειγμα, καταμεριζομένης πάσης ἐν τῷ Ἑργοστασίῳ ἐργασίας καὶ ὑπηρεσίας καὶ ἐπαρκῶν κεφαλαίων πρὸς ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καταβαλλομένων, ἡ σπουδαία αὕτη ἐπιχείρησις θέλει ἀποφέρει ἐπαφίως καρπὸς πρὸς μέγιστον ὠφέλιον ἀπ' ἐνὸς τῶν ἐταίρων, ἀπ' ἐτέρου δὲ καὶ τῆς πόλεως, ἀποκτόσης διὰ τοιούτων ἐργοστασίων φήμην ἀληθῶς εὐρωπαϊκῆν.

Τὸ ἔδαφος τῆς Σύρου, παρὰ τὸ πετρώδες καὶ λεῖψυδρον αὐτοῦ, ἱστορεῖται παραδόξως ἀπ' αὐτῆς ἐτι τῆς ὀμηρικῆς ἐποχῆς γονιμώτατον εἰς ποικίλα προϊόντα. Μόνον κατὰ τὴν μεσαιῶνα, ἕνεκα τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπιδρομῶν καὶ θηώσεων ἔς ὑπέστη ἡ νῆσος ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν τὸ πρῶτον καὶ εἶτα τῶν Τούρκων, παρίσταται ὑπὸ τινῶν ὡς ἄγονον ἐντελῶς καὶ στεῖρον¹ τοῦτο ὅμως ἀποδοτέον οὐχὶ εἰς πραγματικὴν τοῦ ἔδαφους ἀγονίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκ τῶν ἐνετο-τουρκικῶν δεινοπαθημάτων ἐπελοῦσαν ἀσημύτητα τῆς Σύρου καὶ τὴν ἐξοφάνισιν τῶν περὶ τὴν γεωργίαν καὶ κηπουρίαν ἀσχολουμένων χειρῶν.

Οὕτω καὶ νῦν ἐν Σύρῳ, ὡς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καλλιεργοῦνται εἰς μεγάλας ἐκτάσεις ὄσπρια καὶ λαχανικὰ παντὸς εἶδους, περιζήτητα ἐν τε τῇ ἡμεδαπῇ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ διὰ τὸ πρῶτον τῆς παραγωγῆς αὐτῶν. Κατὰ χιλιάδας κοφίνων ἀποστέλλονται τοὺς τελευταίους τούτους μῆνας τὰ ἐν λόγῳ προϊόντα εἰς Πειραιᾶ, Σμύρνην, Κωνσταντινούπολιν, Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἄλλας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς πόλεις.

Ἡ ἔτησίαι κίνησις τῶν φυσικῶν προϊόντων ἐν γένει τῆς νήσου ἀνέρχεται εἰς 2—3 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν. Σημειωτέον ἐνταῦθα ἔτι μόνον τὸ ἐκ τῶν κηπειτῶν λαγάνων ἐτήσιον εἰσόδημα τῆς Ἑρμοῦπόλεως ἢ ὑπερέβαινε ἴσως κατὰ τὸ διπλάσιον τὸν ἀνωτέρω παρατεθέντα ἀριθμὸν, ἂν ὀλίγιστα πηγάτα ὕδατα ὑπῆρχον ἐν τῷ τόπῳ πρὸς διατήρησιν αὐτῶν, ἔστω καὶ βραχυχρόνιον. Δυστυχῶς ὅμως τοῦναντίον συμβαίνει διὸ οἱ ἀτυχεῖς κηπουροὶ εἰσὶν ἠναγκασμένοι νὰ προσωλῶσιν εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς τὰ προϊόντα τῶν ἐνιυσίων αὐτῶν μόχθων καὶ ἰδρώτων εἰς μεταπράτας σπουδαῖα ποσὰ ἐκ τῆς δωρεᾶν, δυνατὸν εἰπεῖν, πωλήσεως ταύτης ὠφελουμένων, καθόσον μικρὸν ἂν κρητήσωσιν αὐτὰ πρὸς εὐρεσίαν συμφερωτέρας τιμῆς ἀπειλοῦνται καταστροφὴν βίβλικὴν καὶ τελείαν ὡς ἐκ τῆς ἐπερχομένης, ἀπὸ τοῦ παρόντος ἰδίως μηνὸς (Ιουνίου), λεῖψυδρίας καὶ ξηρασίας.

Ἡ Σύρος παράγει πρὸς τοῖς ἄλλοις ἄφθονα καὶ ἐκλεκτὰ σῦκα καὶ σταφυλάς.

Περὶ τῶν σταφυλῶν μάλιστα ὑπάρχει καὶ δημοῦδες δίστιχον δηλοῦν, ὅτι τὰς καλλιτέρας σταφυλάς παράγουσι τὰ Χροῦσα, μία ἐκ τῶν τανῶν πρωτευουσῶν ἐξοχῶν τῆς Ἑρμοῦπόλεως.

Τὸ ἐν λόγῳ δίστιχον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Νῆμα νερὸ τοῦ Σύριγγα, σταφύλ' ἀπὸ τὰ Χροῦσα,
Κ' ἕνα κλωνί βασιλικὸ ἀπὸ τὴν Κυπερούσα.

Περαινῶν τὴν μικρὰν καὶ ἀτελῆ ταύτην σκιαγραφίαν τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς καταστάσεως τῆς ἰδιαιτέρας μου πατρίδος Ἑρμοῦπόλεως, μνημονεύω ἐνταῦθα καὶ ἐνὸς ἐν Σύρῳ ὑπάρχοντος καλλιτεχνικοῦ ἐργοστασίου, ἀξιόλογα παραγαγόντος ἔργα, ἐν ᾧ ὡς γνωστὸν ἐκαλλιτεχνή-

θη και ο εν τω υπο του Συλλόγου Βύρωνος προτιθέμενι δικηνομισμῳ διακριθεὶς ἀνδρίας του λόρδου Βύρωνος.

Εν Ἐρμούπολει, κατὰ Ἰούλιον του 1881.

N. P. ΖΗΡΑΦΑΚΗΣ

ΓΝΩΜΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Μετ' των ημερων, διηγεῖται ο αιδιμος Ν. Δραγουμης, εγγειρισας μοι ο Κυβερνήτης ιδιωτικην επιστολην — Ἀνάγνωθι, εἶπε μεγαλοφώνως. Ἀναγνοὺς δὲ εἶδον οτι ο υπογεγραμμένος Ἄρ. Μωραϊτίνης, γράφων εἰς Ἀγκῶνος, ἔλεγεν οτι μετ' ὀλίγον ἔρχεται εἰς Αἴγιον.

— Ἐννοεῖς, ἠρώτησά με μετὰ τὸ τέλος, διατί ἀπήτησα ν' ἀναγνώσῃς τὴν επιστολὴν; διότι ο γράφων εἶναι πεπαιδευμένος ἄμα δὲ καὶ χρηστοῆθης νέος.

Προσηλότης δ' ἐπ' ἐμὲ τοῦς ἀείποτε διακνεῖς οφθαλμοὺς αὐτοῦ — Καί, ἐξηκολούθησεν, εἶναι χρηστοῆθης; καὶ διὰ τοῦτο τὸν παρεκάλεσα οτε δίδῃν διὰ τῆς Ἰταλίας νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Σὺ δὲ τί προτιμᾷς, γράμματα ἄνευ χρηστῶν ἠθῶν, ἢ χρηστὰ ἦθῃ ἄνευ γραμμάτων;

Καὶ ἐπειδὴ νέους τοὺς οφθαλμοὺς ἐσιώπησα, αὐτὸς ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον·

— Δὲν ἀποκρίνεσαι; προσέθετο. Διέστρεψε λοιπὸν καὶ σὲ, τόσῳ νέον, ἢ ἑλληνικὴ οἴησις; Πολλοὶ λογιώτατοι Ἕλληνες, τοὺς ὁποίους ἐγνώρισα εἰς τὴν Βιένναν καὶ ἀλλαχοῦ, ἐνόμιζον ἑαυτοὺς σοφωτάτους, διότι ἔμαθον ὀλίγα γράμματα. Ἐνν, ὡς καυχᾶσθε, εἰσθε ἀπόγονοι τῶν Ἑλλήνων. Ἐπρεπε καὶ νὰ μὴ λησμονῆτε οτι σοφίαν ἐκείνοι οὔτε ἐνόμιζον οὔτε ἐνόμιζον μόνην τὴν ἄσκησιν τοῦ νοῦς, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς τὴν καλλιέργειαν. Ὁ μόνον γράμματα γινώσκων, στερούμενος δὲ ψυχικῆς ἀγωγῆς, εἶναι καὶ τοῦ χειροτέρου κακούργου χειρότερος, ὡς μαθὼν νὰ κακουργῇ ἐπιτηδειότερον. Γνωρίζεις τὸν Σ; . . .

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε.

— Αὐτὸς, ὡς ἀκούω, εἶναι ἐκ τῶν πλέον πεπαιδευμένων μεταξὺ ὑμῶν, εἶναι ὅμως καὶ ἐκ τῶν κακοηθεστέρων. Ὅτε ἦτο εἰς Π. . . ἔλεπτε περὶ δὲ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἀρετῶν οὐδὲν λέγω.

Μετὰ τοσαύτης δὲ εὐγλωττίας, καίπερ μὴ ὁμιλῶν εὐχερῶς τὴν ἑλληνικὴν, ἀνέπτυξε τὸ θέμα τοῦτο, καὶ τοσαῦτα περὶ ἀγωγῆς ἀνέφερεν ἐκ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Πυθαγόρου καὶ ἄλλων ἀρχαίων, ὡς τε καταστείλας τὴν πνοὴν μου ἐκρεμάσθην ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτοῦ. Ἄρῳ δ' ἔτελείωσα·

— Μήπως, ἠρώτησε γελῶν, ἐξέλαβες καὶ ἐμὲ λογιώτατον; Τὸ κακὸν ὑμῶν εἶναι οτι μόλις μάθετε μερικὸς κανόνες τῆς γραμματικῆς, ἔττω καὶ εἰς τὴν Γερμανικὴν, καὶ μόλις ἰδᾶτε μερικὰ βουνὰ τῆς Ἑβρώπης, χειροτονεῖσθε μόνοι διορθωταὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ νομοθετικῆς πολιτικῆς.

1. Ἰστορὶα Ἀνακωμῆσεως.

Πλὴν, κύριε, ἄλλο γραμματικῆ, ἄλλο κοινωνικῆ, καὶ ἄλλο πολιτικῆ. Τόσῳ πολλὸς καπνὸς γεμίζει τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, ὥστε δὲν ἐννοεῖτε ὁποῖον καὶ ὁποῖον χάσμα διαχωρίζει τὰς δύο τελευταίας ἀπὸ τῆς πρώτης. Οἱ παλαιοὶ σοφισταὶ ἐγίνωσκον πλείονα γράμματα, καὶ ὅμως αὐτοὶ ἦσαν οἱ λυμῶνες τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐμοῦ δὲ ἐπηύξανεν ο θαυμασμὸς οὐ μόνον διὰ τὴν χάριν καὶ τὴν σαφήνειαν, δι' ὧν ἠρμήνευσε τὴν διάνοικιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀποσπρόδικτον ἀνακάλυψιν οτι οἰκεῖοι ἦσαν αὐτῷ οἱ ἀρχαῖοι.

— Ἐν τοσούτῳ δὲν ἀπεκρίθη, ἐπέφερε μετὰ τὸ τέλος τῆς ομιλίης, τί προτιμᾷς, τὰ γράμματα ἄνευ χρηστῶν ἠθῶν ἢ τὰ χρηστὰ ἦθῃ ἄνευ γραμμάτων;

— Καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ προτιμῶ τὸ πρῶτον, μετ' ὅσα ἤκουσα παρὰ τῆς ὑμετέρας ἐξοχώτητος, ἢ ἔδιδον τὴν προτίμησίν μου εἰς τὸ δεῦτερον.

Ἐκείνος δὲ μειδιάσας ὑπέλαβεν·

— Πιθανὸν νὰ νομίζῃς καὶ σὺ μετὰ τῶν καθηγῶρων μου οτι εἶμι φωτισθέτης. Τί θέλετε; νὰ συστήσω ἀκαδημίαν ὡς τοῦ Γκυλφόρδ; ἀλλὰ πρὶν ἢ πατήσῃ τις τὸ κατώφλιον αὐτῆς πρέπει νὰ πατήσῃ τὸ τοῦ ἀλληλοδιδασκτικοῦ σχολείου.

ΚΕΡΚΥΡΑ

[Μελέτημα Φερδινάνδου Γρηγοροβίου].
Συζητήματα καὶ λόγος (δὲ σπ. αὐτ.)

Ἐπιστρέφοντες ἀπαντῶμεν πολλοὺς χωρικοὺς, ἐλαύνοντας τοὺς ὄνους αὐτῶν ἕτοις περφοριτικῶν; πάντες ἐφαίνοντο καθαροὶ καὶ πεπολιτισμένοι. Μεγαλόσωμὸς τις ἀνὴρ εἶχε πρὸ αὐτοῦ ἔφιππον γυναῖκα, ἣν πέπλος περιέβαλλεν ὡς Ὀθωμανίδα. Νεάνιδας καθ' ὁδὸν κατεβίβαζον μετ' αἰδοῦς τὰ βλέμματα πρὸς τὴν γῆν, καὶ οὐδέποτε ἤγειρον αὐτὰ οτε ξένοι διεβνινον. Ἡ ἐνδυσμασία ἐνταῦθα συνήθως εἶναι κυανῇ πλατέα κίτρινα μανδύλια περιβάλλουσι μυστηριωδῶς τὴν κεφαλὴν καὶ, ἐπὶ τὸ τουρκικώτερον, καὶ αὐτὸ τὸ στόμα. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς δυτικῆς ἀκτῆς ἀξιολόγητος εἶναι καὶ ὁ Ἄγ. Θεόδωρος, εἰς ὃν εὐηρεστήθησαν νὰ ὀδηγήσωσιν ἡμᾶς ὁ γερμανὸς πρόξενος μετὰ τῆς κυρίας. Ὁ κ. Φῆλς εἶναι πρὸ πολλοῦ ἐγκαταστημένος ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἀρχηγὸς σπουδαιοτάτου ἐμπορικοῦ οἴκου. Ἐγεννήθη ἐν Λίνδαου τὸ θερινὸν θέρος διέρχεται οὐχὶ ἐν τῇ ὠραίᾳ αὐτοῦ οἰκίᾳ παρὰ τὸ ἀνάκτορον Καποδιστρίου, ἀλλ' ἐν τῇ ἀπομακρυσμένῃ ἐπαύλει του, ἐν τῇ ξυανῇ θαλάσῃ τοῦ Σάβδεν. Κατὰ εὐάρεστον σύμπτωσιν μίαν ἐβδομάδα κατόπι ἐπέβημεν πλοίου ἐν Κερκύρᾳ μετὰ τῶν ἀξιειστάτων τούτων συμπατριωτῶν μεταβνινοντες οἴκαδε. Παρόλλομεν πρῶτον μέγα οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ οἱ Ἄγγλοι εἶχον συστήσῃ σχολὴν ἀγροτικὴν κακὸς οἰωνὸς οτι αὕτη καταστράφη, ὡς ἢ ἀγροτικὴ σχολὴ τοῦ κόμητος Καποδιστρίου ἐν Τύρινθι. Εἶδομεν καθ' ὁδὸν τὴν

παλαιὰν Χρῆσθαι, καὶ τινες ὠραίας κόμας ἐπὶ τῶν λόφων, ὡς τὴν Καμάραν, τοὺς Καλαπατιῶνες, Συναράδες, Κουραμάδες καὶ τοὺς δύο Γαρούνας ἐπὶ τοῦ βουνοῦ τῶν Ἄγ. Δέκα. Ὁ Ἄγ. Θεόδωρος συνίσταται εἰς ὀλιγίστων οἰκίων καὶ μίης ἐκκλησίας ἐπὶ εὐαέρου ὑψώματος, ἀφ' οὔ εὐρεῖαν ἔκτασιν περιβάλλει τὸ βλέμμα. Γέρον κεκυραῖος, ὅλος ἀγγλικὸν ἐξωτερικοῦ, ὑπεδέξατο ἡμᾶς ἐν τῇ ἀπλοικῇ ἐπαύλει του καὶ ὠδήγησεν εἰς τινὰ τοποθεσίαν, ἀφ' ἧς ἀμφότερα αἱ θάλασσαι καθορῶνται καὶ τὸ πανόραμα τοῦ Πέλεκα ἐπαναλαμβάνεται. Ὁ ἀνὴρ πρὸ μικροῦ εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν ἑπαυλιν, ἐφ' ἧς μεγάλοις γράμματιν ἐπιγέγραπται: «Villa Psorula», καὶ ἠνάγκασεν ἡμᾶς φιλοξένως νὰ εἰσέλθωμεν. Ἡ Κυρία, Ἑλληνὶς Λευκαδία, αὐτῶς ἐπὶ τὰ δωμάτια ἐπὶ τῶν τοίχων ἦσαν ἀνηρτημέναι εἰκόνες γάλλων στρατηγῶν τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου τοῦ 1859 καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Καβούρ, λίαν φωτεινὰ χρώματα δὲ διεκρίνον ἄλλην εἰκὼνα, τὴν τοῦ λόρδ ἀρμостоῦ Φρ. Ἄδαμ, ἔχοντος ὑπερῶρον πρόσωπον καὶ πολλὰ παράσημα ἐπὶ τοῦ γενναίου στήθους. Ὁ Ψωρούλας ἔγει ἐν ταῖς ὑπὸ ἡμέρας καὶ δευτέρῃ ἑπαυλι, ἐν ἧ τῶν ἡέρουσ δικτιβίει ο ἀυστριακὸς πρόξενος, καὶ ὠραῖαν οἰκίαν ἐν Γαρίτσῃ, ἐπίσης ἐρυθρὰν ὡς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἄδαμ. . . Οὐχὶ αἰσθηματικὴ γενναιότης, ἀλλὰ ἡ ὁμόφρωνος πατριωτικῆ ἀπαίτησις τοῦ Ἰνίου κοινοβουλίου τῆς 5 οκτωβρίου 1863 καὶ ὁ φόβος τῆς κατακρίσεως τῆς Ἑβρώπης ἠνάγκασαν τὴν Ἀγγλίαν νὰ παραδόσῃ τῇ Ἑλλάδι τὰς κλεῖς (ς) τῆς Ἀνατολῆς. Θὰ ἔπρατε τοῦτο, ἐὰν προσηθάνετο τὴν ἐγγίζουσαν ἔκρηξιν τῆς τύχης ἐν Ἀνατολῇ; Ὅποῖος ἀμέτρως σπουδαῖος καὶ ὀχυρὸς σταθμὸς δὲν ἤθελεν εἶναι σήμερον ἢ Κέρκυρα ἐν τῇ κατοχῇ μεγάλης δυνάμεως, οἷα ἡ Ἀγγλία; Τυλὴν περιποιεῖ τοῖς Ἰονίοις, οτι τὰς χύτρας τῶν ἀγγλικῶν κρεάτων ἀντήλλαξαν διὰ τοῦ σπαρτιατικοῦ ζωμοῦ τῆς Ἑλλάδος. «Οὐκ ἐπ' ἔρτω μόνον ζήσεται ἄνθρωπος». Ἄλλως δὲ ἡ ἱστορία τῆς Ἑπτανήσου ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν εἶναι τιμὴ σελλῆς ἐν ταῖς χρονικοῖς τῆς μεγάλης δυνάμεως, καὶ ἡ ξένη αὕτη δυναστεία ὑπῆρξεν ἢ εὐεργετικώτερα καὶ φιλοanthρωποτέρα πασῶν, ἄς ἑλληνικὴ χώρα ἀπὸ τοῦ Παύλου Αἰμιλίου ὑπέστη. Ὁ τίτλος λόρδ Μ. Ἄρμостоῦ ἐν Κερκύρᾳ ἤγει μοι ἐπιζηλότερον ἢ ἀντιβασιλείος ἐν Ἰνδία; ἔφερον αὐτὸν οἱ ἐξῆς ἄνδρες: ὁ σκληρὸς καὶ ἐπίμονος Μπαίτλανδ μέχρι τοῦ 1824 ὁ σὺρ Φρ. Ἄδαμ. (1824—1832) ὁ οἰκοδομησας τὴν Β. ἑπαυλι καὶ ἐν Βενίτσας τὸ ὄργανο γαστῶν ὁ φιλελεύθερος Νούγεντ μέχρι τοῦ 1835 ὁ Σὺρ Κόβαρτ Δούγλας μέχρι τοῦ 1841 ὁ Μεκζένη μέχρι τοῦ 1843 ὁ Σήτων μέχρι 1849 ὁ Ἐρ. Οὐάρεδ μέχρι τοῦ 1855 ὁ Γ. Γιούγκι μέχρι τοῦ 1859 ὁ Γλάδστον ἐν τῷ μεταξὺ ἔκτακτος, καὶ τέλος ὁ Σὺρ Ἐρ. Στόρξ (1859—1864). Εἶναι λυπηρὸν οτι αἱ εὐεργετικῆς τῆς προστασίας

ἐταρχήθησαν διὰ τινῶν πράξεων, αἵτινες πικρὸτερα συναιθήματα ἐγκατέλιπον παρὰ τοῖς Ἰονίοις ἐννοῶ τὸ ὑπὸ τοῦ Μπαίτλανδ ἐγκαινισθὲν Σύνταγμα, τὴν παράδοσιν τῆς Πάργας τῷ Ἀλή-πασᾳ, τὴν κατάθλιψιν τοῦ Ἰονίου πατριωτισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, τὴν οὐδετερότητα κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Ἀγγλων, τὴν κατεδάφισιν τῶν Ἰονίοις ἀναλώμασιν ἀνεγερθέντων φρουρίων καὶ τὰς συντάξεις τῶν ἄγγλων ὑπαλλήλων. «Was it necessary, that the burden of their recompense should be thrown by millionaire England upon bankrupt Greece?» Οὕτως ἐρωτᾷ ὁ Κίρκβαλλ, καὶ ὁ αὐτὸς ἄγγλος συγγραφεὺς ἰσχυρίζεται οτι ἡ κυβερνήσις ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὑπὲρ τῶν Ἰονίων ἐτι πλείονα ἢ ὅσα ἔπραξεν. Ἐν Ἀθήνας, λέγει, πῶλες νεωτάτη, τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἶναι κάλλιον διερρυθμισμένον, ἢ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις, ἄς ἡ Ἀγγλία ἐπὶ 50 ἔτη εὐεβέρνησῃ. Παρὶ τούτου ὅμως δὲν δύναμαι νὰ κρίνω.

Τῆς Κερκύρας ἀπήλλομεν τῇ 5 μαῖου (ἄρ. 23, ε. π.), ἐορτῇ τοῦ Ἄγ. Γεωργίου, ἀφοῦ ἐξήγειραν ἡμᾶς κανονοβουλισταὶ εἰς τιμὴν τοῦ βασιλικῶν ὁμωνύμου τοῦ δρακοντοφόνου ἀγίου. Ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐπαρχίας Ὅρους καὶ τῶν βορείων τῆς νήσου μερῶν ἠθέλωμεν νὰ συμπαραλάβωμεν ἀποχωρίζόμενοι, ὁ δὲ κ. Ρωμανὸς εὐηρεστήθη νὰ μᾶς συνοδεύσῃ ἐκεῖσε. Ἐλάθωμεν τὴν πρὸς τὴν Παλαιοκαστρίτσῃν ἄγουσαν μέχρι τῆς οἰκίας Dotlori, (εἰς τοὺς ἰατροὺς), ὅπου ποτὲ εἶχε σχεδιασθῆ ἡ συνωμοσία τῶν ἀδελφῶν Βαντιέρκ. Ὁ πρωτὸς οὐρανὸς τοῦ Ἰονίου ἦν καθαρὸς, κυανὸς, οὐτω διαφανὴς, ὥστε ἀρχαῖος πεπειραμένος οφθαλμὸς ἢ ἠδύνατο νὰ διδῆ ἐκεῖ ἐπάνω τοὺς ἀρχαίους θεοὺς, τοὺς ἀρχαίους τῶν οὐρανῶν ὅσον εὐκρινῶς ὅσον ὑπὸ τὸ πικραπέτασμα ἐν τῷ Ὄρσεϊ καὶ τῇ Ἰριγενείᾳ τοῦ Γλοῦα. Μόνος ὁ Ποσειδῶν ἔλειπε, διότι, ὡς πιστεύω, ἔνεκα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἄγ. Γεωργίου «Αἰθίοπας μετακίθε τῆλόθ' ἔόντας». Αἱ ἐλαταί, αἱ παλαιαὶ σεβασταὶ φίλαι, ἀπεχαιρέτιζον ἡμᾶς ἐκ τῶν ὀρέων καὶ τῶν κοιλάδων. Οὐδέποτε ἢ ἠγίνωμεν ἐπιλήσμονες ὑμῶν, ἰσραὶ κορυφαί τῶν ἑλλικῶν οὐδέποτε, ἐλευσίνα μυστήρια τῆς ἱερότητος καὶ ἰσχύος τῶν θεῶν! Ἐνώπιον ἡμῶν ὑψύτο τὸ ὄρος τοῦ Παντελεήμονος, δικαλάδωσις τοῦ Παντοκράτορος ἐσταθμεύσαμεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, ἐν Σικρησεῶ, ἀξιολόγῳ κόμῃ ὑπὸ λευκοφαίους βράχους. Ὁ λαὸς ἐνταῦθα πάλιν ἤγετο φαεικικὴν ἐορτήν—τετάρτη αὕτη κατὰ σειράν. Γυναῖκες καὶ ἄνδρες, ἀπαντῶντες πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν, ἐκάληντο νεωροὶ πρὸ τῶν πυλῶνων, πᾶσαι κὶ γυναῖκες ἔφερον τὴν μέγιστη (κεφαλόδεσμον) τὴν κόμπην ἐρυθρὰς ταινίας συμπεπλεγμένην καὶ κεκρύφαλον ἐκ λευκοῦ πέπλου τὸ βραχὺ ἐσωκάρδιον, ἐφ' οὔ τὰ στήθη ἐλευθέρᾳ ἀνεπαύοντο, χιονολευκῶ πέπλῳ κεκαλυμμένα, καὶ τὸ ὑπομέλιον ἐνδυσμα μετὰ τῶν ἐρυθρῶν κρασπέ-

δων μοι ανέμνησαν τὰς ἐνδυμασίας τῆς Σόρας καὶ Ποντεκόρβας, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἐνταῦθα πάντα εἰσὶ φανταστικώτερα. Ἡ ἐνδυμασία φαίνεται οὐσα ἀλβανική (:) ὅποια βεβαίως εἰσὶ καὶ τὰ ἀγκυλωτὰ πέδιλα μετὰ τῶν ἐρυθρῶν θυσάνων. Ὁ ἐνταῦθα ὄρεινός λαός — ὠραῖοι καὶ εὐρωστότατοι ἄνδρες — ζῆ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ἄρτου ἀραβοσιτίνου, ὅστις εἶναι βαρὺς καὶ σκληρὸς· εὗρομεν ὅμως ἐν Σιρηνπερῶ καλὸν σίτινον ἄρτον ἐκ τῆς πλησίον Κορακιάνας, ἀφ' ἧς κατὰγονται οἱ ἄριστοι ἀροτοποιοὶ τῆς Κερκύρας. Πολλοὶ τῶν πέριξ κωμῶν, Δουκιάδες, Διαιπάδες, Γαρδελιάδες, ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ οἰκογενειῶν. Οἱ Δουκιάδες ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ τοῦ Δουκας· καὶ πάντες σχεδὸν οἱ κἄτοι οἱ τῆς κώμης καλοῦνται οὕτω. Διαιπῆς εἶναι ὁ ἀλβανὸς τῆς Ἡπείρου· Διαιπάδες λοιπὸν μαρτυροῦσιν ἠπειρωτικὴν μετανάστασιν. Θαυμαστικὴ σηματογραφία τῆς παραδεισίου ταύτης γῆς καὶ θαλάσσης παρουσιάζονται τῷ ἀνερχομένῳ ἐπὶ τοῦ Παντελεήμονος τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν, μετὰ τῶν βράχων καὶ δασῶν ἐλιώνων. Τὰ ὠτὰ τοῦ ὄρους εἰσὶ τὸ τέμμα τῆς νήσου. Ὅτι ὅπισθεν αὐτοῦ κρύπτεται εἶτι μίαν μεγάλην ἀκτὴν, νέαν μαγικὴν χώραν, ξένην καὶ ἀπολεχρισμένην τῆς λοιπῆς Κερκύρας, δὲν τὸ φαντάζεται ὁ εὐριστάμενος ἐν ταῖς ὑπορείαις τοῦ βουνοῦ· ὅτε ὅμως ἀφικόμεθα εἰς τὴν διέξοδον τοῦ Παντελεήμονος, ἀνεκράξαμεν ὑπὸ τῆς ἀπροσδοκῆτου χαρᾶς. Ἐνταῦθα ἠσθάνθη ἀκριβῶς ὅτι ἄλλοτε στάς ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Κορακιᾶς ἐκεῖνου, ἀφ' οὗ σκοποῦνται οἱ ἀπώταται θάλασσαι καὶ ἡ Σαρδανία. Ὁπόσον ἰσχυρὰ θὰ ἦτο ἡ ἐντύπωσις, ἢ ἠσθάνθη ἡ ψυχὴ τοῦ Βάσκο Νούνεζ de Balba ὅτε ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ Darien αἴφνης κατέβη τὰς ἀκτὰς τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὀρεκνοῦ. Τούτου ἀνεμνήσθη ἐνταῦθα, διότι ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ὁ Νούνεζ μοι ἐνετυπώθη ὡς ἡ προσφιλεστέρη σελὶς τῆς ἱστορίας τῶν Conquistadores.

Καθήμενοι ἐπὶ ξηρῶν βράχων, παρὰ καλαιὸν ὑπόκειον ναῖον, ἐστρέψαμεν τὰ βλέμματα πρὸς τὴν κάτωθεν ἡμῶν ἀπαστράπτουσαν πολύχρωμον εἰκόνα, εἰς τὴν θάλασσαν ἀπολήγουσαν· πρὸς λόφους ὑψουμένους, οὓς στεφανοῦσι κῶμαι, πικνοὺς ἐλαίωνας, ἀνεμομύλους, πρσινοζούτας ἠδεῖας πεδιάδας, ἐφ' ὧν διασταυροῦνται ὁδοὶ λευκάζουσαι, μυστηριώδεις ἀκτὰς καὶ ἤρεμα παραλιῶν κράσπεδα, ἀπωτέρω δὲ τὴν ἀχανῆ θάλασσαν. Ἐν αὐτῇ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς νήσου, καὶ ὅμως ἱκανῶς μακρὰν, ὅπως δῶ τῇ φαντασίᾳ μου ἔτασιν, ἀναπαύονται τέσσαρες νῆσοι, ἀπαστράπτουσαι ὡς χρυσόλιθοι ἐκ τῆς πορφύρας ἀγλῆς τῆς θαλάσσης· φαντασιώδεις παραστάσεις, οἷαι αἰ τοῦ μυθικοῦ κόσμου. Ποῖα ὄντα κατοικοῦσιν αὐτάς; Ἐχουσι τὴν φύσιν τοῦ Ἄριελ; Τί αἰσθάνονται; Τί πράττουσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρημικῆς ταύτης τῶν κυμάτων μαρμαρυγῆς; Δεξιόθεν ὑψοῦνται ἐπὶ τῆς θαλάσσης σοβαρὰ καὶ γιγαντιαῖα τὰ ἀκροκερῶ-

νικ ὄρη τῆς Ἡπείρου. Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι τόσῳ ὠραία καὶ τόσῳ λεπτή, ὥστε φροεῖται τις μὴ τὴν εἰδὴ ἀγκυλωμένην ὑπὸ τὰ βλέμματα, ὡς ἡ φανταστικὴ τοῦ Προσπεῖρου, ἧτις, ὡς κενὸν ἰνδαλμα, διαλύεται. Ἐνετυπώθη βαθέως ἐν τῇ μνήμῃ μου ἦτο ὁ ἀποχαιρετισμὸς τῆς Ἑλλάδος· θέλω τὴν ἀνακαλέσθαι εἰς τὴν ὑπαρξίν, ὅταν ἡ ἄμορφος ὀμίχλη τοῦ βορᾶ μὲ περιβάλη. Αἱ μυστηριώδεις νῆσοι ἐκεῖ — πόσῳ κρῖμα ὅτι φέρουσιν ὀνόματα — ἔπρεπε νὰ μένωσιν αἰετοίτε ἀνώνομοι· εἰσὶ τὰ Τετρανήσια τῶν ἀρχαίων, ἃ ὁ Φώτιος Ὁθωνίους νήσους καλεῖ (ἢ ἢ ἡ γοητεία αὐτῶν διαταράχθη διὰ τῆς λογικῆς ταύτης παρατηρήσεως) Σαμοθράκη, Διάπουλο, Ὁθωνοὶ καὶ Ἐρίκουσα καλοῦνται σήμερον. Ἐξ αὐτῶν οἰκοῦνται οἱ Ὁθωνοὶ, οὐχὶ ὑπὸ ἀερίων πνευμάτων τοῦ Ἄριελ, ἀλλ' ὑπὸ πτωχῶν ἀλιέων, περὶ ὑπάρξεως σκληρῶς ἀγωνιζομένων. Καθὼς τὴν ὀμηρικὴν Σχερίαν, οὕτω καὶ τὴν νῆσον τῆς Καλυψοῦς ἐξήγησάν τινες ἐν τοῖς ὕδασι τούτοις, νομίσαντες ὅτι εὗρον αὐτὴν ἐν Ὁθωνοῖς· ὅπως παραλόγως, διότι ὁ Ὀδυσσεὺς δέκα καὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἐχρειάσθη, ὅπως πλεῖστη ἀπὸ τῆς νήσου τῆς Καλυψοῦς εἰς τὴν τῶν Φαιάκων. Ὁ Προκόπιος ὀνομάζει αὐτὴν οὕτω. Μετὰ τῆς βραχώδους ταύτης νήσου καὶ τοῦ Διαιπούλου ἐξέχει λευκὸς σκόπελος, μακρόθεν ἀκριβῶς ὡς ἰστίον φαινόμενος· τοιοῦτον πράγματι ἐξέλαβεν αὐτὸν ὁ ἀδελφός μου· οὗτος εἶναι ὁ μυθώδης σκόπελος, ὁ νομιζόμενος ἀπολελιθωμένη ναῦς τῶν Φαιάκων. Ὁ Προκόπιος ἀφηγεῖται ὅτι ἐν Κασσιώπῃ, σωζομένη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, εἶδε μαρμαρίνον πλοῖον, ὅπερ ἐλέγετο ἀπολελιθωμένη ναῦς τῶν Φαιάκων· αὐτὸς ὅμως ἔσχε τὴν φρόνησιν νὰ τὸ ὄριση ὡς ἱερὰν νῆα τοῦ Διός.

Τὴν ὁδὸν κατήρχοντο πλῆθος λευκοπέπλων κορασιῶν, ἐλαυνόντων ποίμνια προβάτων εἰς Καστελλάνους. Ἐσχομεν αὐτὰ συνοδοιπόρους· πτωχὰ παιδία καὶ κοράσια εἶποντο ἡμῖν, ἄλλα δὲ μετ' οὐ πολὺ συνήχησαν περὶ ἡμᾶς, ὅπως λάθωσι μικρὸν τι δῶρον· τὰ συμπλέγματα αὐτῶν ἐν τῇ φανταστικῇ τῶν ἐνδυμασιᾶ παρίστων θαυμασιωτάτην εἰκόνα ἐπὶ τῆς ἀγρίας ἄκρας τῶν βράχων τοῦ ὄρους. Τὰ κοράσια ἤλασαν τὰ ποίμνια εἶτι μακρότερον καὶ ταχέως ἀπολέσασκεν αὐτὰ ἐπὶ τῆς εὐρείας ὁδοῦ, ὅπισθεν τῶν προτεταμένων βράχων. Δύο ὁδοὶ ἄγουσι κάτω πρὸς τοὺς Καστελλάνους, Βαλανιὸν, Ἄγριον, Χωρεπισκόπους, Σπάγους (εἰς τοὺς πάγους)· ἡ μίαν ἄγει καὶ εἰς Παρουλάδες, ἡ ἑτέρα εἰς τὴν μεγάλην τοῦ Ὄρους κωμόπολιν, Κερουσιὰδες. Ἐκεῖθεν ἀφικνεῖται τις μέχρι τοῦ λιμενίσκου Σιδάρι.

Βλέμμα πόθου ἐρρίψαμεν ἐπὶ τῶν κωμῶν τούτων, κειμένων ἐπὶ τῶν ἡλιοφειγῶν λόφων ὑπὸ μέλανα συμπλέγματα δένδρων, εὐκρινῶς δρατῶν, πασῶν ἡρέμων ὡς ἐν ὄνειρῳ καὶ τὴν φαντασίαν σαγηνευουσῶν πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐκεῖ ὑποκρυπτομένων εἰδυλλίων. Τῇ ἀληθείᾳ, μόνον διὰ τῆς

βίας ἀπεχωρίσθημεν ἀπὸ τῆς θέας τῶν παραδόξων ἐκείνων παραλιῶν, καὶ μετὰ πόνου παρητήσαμεν τὴν περιπλάνησιν ἐπὶ τῶν ἐγκαταλειμμένων ἀκτῶν. Τὸ ἀτμοπλοῖον τοῦ Λόυδ, ὅπερ θὰ μεταφέρῃ ἡμᾶς εἰς Βραντέσιον, ἐλλιμενίζεται ἤδη ἐν Κερκύρα. Ἄλλα, καὶ τί ἄλλο ὑπάρχει ἐκεῖ ἀπωτέρω; Εἰκὼν διαδέχεται εἰκόνα, ὄνειρον διαδέχεται ὄνειρον! Τοιαύτη τυγχάνει καὶ ἡ τοῦ ἡμετέρου βίου περιπλάνησις.

Ἐπεβιβάσθημεν τοῦ ἀτμοπλοίου *Δελφίνος*, καὶ παρὰ τὸ Βουθρωτὸν, μετὰ τῷ ἀκρωτηρίου Σιάλα καὶ τῆς Κασσιώπης, ἀνήχθημεν εἰς τὸ εὐρὸ πέλαγος.

Provehimur pelago vicina Ceraunia juxta:
Unde iter Italiam, cursusque brevissimus undis.

ΕΚ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΣΤΡΑΤΑΡΧΑΙ

Οὐδὲν ἔθνος δύναται νὰ ἐπιδειξῇ ἄνδρας ἀρχίσαντας ἀπὸ τῶν ἀπλῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ προαχθέντας μέχρι τῶν ἀνωτάτων στρατιωτικῶν θέσεων, ὅσους ἡ Γαλλία· τὸ φαινόμενον τοῦτο συμβαίνει ἐνταῦθα ἀδιακόπως ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως. Τὸ ἀνοικτὸν τῆ ἱκανότητι στάδιον πολλὰκις λαμπρῶς ἐτιμήθη ἐκεῖ. Ὁ Χῶς, ὁ Οὐμβέρτος, ὁ Πισερῆν ἤρχισαν τὸ στάδιον τῶν ὡς ἀπλοῦ στρατιωτῶν. Ὁ Χῶς, ὑπηρετῶν ἐν τῷ βασιλικῷ στρατῷ, ἐκέντα ἐνδύματα, καὶ διὰ τοῦ τιμήματος τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἠγόραζε βιβλία περὶ τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης. Ὁ Οὐμβέρτος ἦτο ἀνάγωγος νέος ὢν. Τῷ δεκάτῳ ἔκτῳ ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐδραπέτευσεν ἀπὸ τοῦ πατρικοῦ οἴκου, καὶ ἐναλλάξ ἐχρημάτισεν ὑπηρετῆς ἐμπόρου εἰς Νανσύ, ἐργάτης εἰς Λυὸν καὶ μεταπράτης δερμάτων κονίκλων. Τὸ 1792 ἔλαβεν ὑπηρεσίαν ὡς ἐθελοντῆς, καὶ μετὰ ἐν ἔτος ἔγεινε ὑποστράτηγος. Ὁ Κλέβερ, ὁ Λεφέβρ, ὁ Βικτώρ, ὁ Δερλόν, ὁ Μυράτ, ὁ Βεσσιέρ καὶ ὁ Νεῦ ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἀπλοῦ στρατιῶται. Ὁ Σαιν-Σὺρ, υἱὸς βυρσοδέψου εἰς Τουλ, ἐχρημάτισε κατὰ πρῶτον ὑποκριτῆς, ἀλλ' ὕστερον ἐνεγράφη εἰς τὸ ἐλαφρὸν ἱππικὸν, καὶ ἔγεινε λοχαγὸς τῷ αὐτῷ ἔτος. Ὁ Βικτώρ, δούξ τοῦ Βελλυνῶ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ πυροβολικὸν τὸ 1781· ἀπεβλήθη τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὰ τελευταῖα πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως συμβάντα, ἀλλ' ἄμα ἐκνήχθη ὁ πόλεμος ἐνεγράφη ἐκ νέου, καὶ μετ' ὀλίγους μῆνας ἔλαβε διὰ τῆς τόλμης καὶ τῆς ἱκανότητός του τὸν βαθμὸν ταγματάρχου. Ὁ Μυράτ, «ὁ εὐεὶδὴς ξιφομάχος», ἦτο υἱὸς ξενωδόχου χωρίου τινὸς τοῦ Περιγῶρ, ὅπου ἐπεμελεῖτο τοὺς ἵππους. Κατετάχθη δὲ τὸ πρῶτον εἰς τάγμα ἱππέων, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἀπεβλήθη διὰ τὴν ἀπειθειάν του· ἀλλ' ἐγγραφεὶς ἐκ νέου ταχέως ἀπέκτισε τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου. Ὁ Νεῦ, κατὰ τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος, κατετάχθη εἰς τοὺς Οὐσσάρους καὶ προεβιβάσθη βαθμῶν. Ἐπροστατεύετο δὲ ὑπὸ τοῦ Κλέβερ, ὅστις ταχέως ἀνακαλύψας τὴν ἱκανότητά του ἔδωκεν αὐτῷ τὸ ἐπώνυμον

Ἀκαμάτου. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὁ Σουλτ ὑπηρετήσεν ἐξ ἔτη πρὶν λάβῃ τὸν βαθμὸν τοῦ δεκανέως· οὐδὲν ἦτον ταχέως προεβιβάσθη σχετικῶς πρὸς τὸν Μασσέναν, ὅστις δεκατέσσαρα ἔτη ὑπηρετήσεν ἵνα γείνη δεκανεὺς· μετὰ ταῦτα ὅμως διήλθε βαθμῶν ἄλλους τοὺς βαθμοὺς μέχρι τοῦ στρατάρχου, ἀλλ' ἔλαβε πάντοτε ὅτι περισσότερον ἐκοπίασεν ὅπως γείνη δεκανεὺς ἢ ὅπως λάβῃ τοὺς λοιποὺς βαθμοὺς. Τοιοῦτοι προβιβάσμοι ἐξακολουθοῦσιν ἐν τῷ γαλλικῷ στρατῷ μέχρι τοῦ νῦν. Ὁ Σαγγαρνὶ κατετάχθη εἰς τὸ τάγμα τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει 1815 ὡς στρατιώτης. Ὁ στρατάρχης Βυζῶ μόνον μετὰ τετραετίαν ἔγεινε ἀξιωματικὸς, ὁ δὲ στρατάρχης Ρανδὸν, ὁ μετὰ ταῦτα ὑπουργὸς, ἤρχισε τὸ στάδιον αὐτοῦ ὡς τυμπανιστῆς, καὶ παρίσταται ἐν τῇ εἰς Βερσαλλίας εἰκόνι αὐτοῦ ἔχον τὴν χεῖρα ἐπὶ τυμπάνου, ζωγραφηθεὶς οὕτω κατ' ἴδιαν αἴτησιν. Τοιαῦτα παραδείγματα ἐμπνέουσιν ἐνθουσιασμὸν εἰς τοὺς Γάλλους στρατιώτας, διότι ἕκαστος αὐτῶν αἰσθάνεται ὅτι δύναται νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ὑπερτάτας τιμὰς.

ADIEU (ΥΓΙΑΙΝΕ, ΧΑΙΡΕ !)

Τὸ ἐπιφώνημα τοῦτο τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ εἶνε ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ὑπεγόρευσε εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτὴ ἡ καρδιά. Σὲ ἀφίω δηλαδή, δὲν θὰ εἶμαι πλέον παρὼν διὰ νὰ συμμετέχω εἰς τὰς χαρὰς καὶ εἰς τὰς λύπας σου, διὰ νὰ ἐπαγγυρῶ ἐπὶ σοῦ, καὶ διὰ τοῦτο καθ' ἕλον τοῦτον τὸν χρόνον, καθ' ὃν μέλλω νὰ εἶμαι ἀπὼν, σὲ συνισθῶ εἰς τὸν Θεόν. Αὐτὸς ἄς σὲ σκέπῃ καὶ σώζῃ ὑπὲρ ἐκείνων, ὅσοι σὲ ἀγαπῶσιν. Ἀλλὰ τὸ adieu τοῦτο (ἦτοι κατὰ λέξιν: εἰς τὸν Θεόν!) σημαίνει καί: πρέπει νὰ χωρισθῶμεν· θὰ ἀγαπῶμεθα πάντοτε, καὶ ἴσως δὲν θὰ ἐπανιδώμεν πλέον ἀλλήλους. Ὁθὲν καὶ ἡ λέξις αὕτη, εἰ καὶ καλὴ καὶ παραγορητήριος, εἶνε ὅμως πάντοτε καὶ θλιβερά.

«Υγίαине (adieu!), λέγει ὁ Λαμαρτίνος, λέξις, τὴν ὁποῖαν ὑγραῖνοι καταπίπτουν ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἐν δάκρυ, λέξις ἧτις ἀποπεραιοῖ τὴν χαρὰν καὶ κόπτει τὴν ἀγάπην. λέξις, δι' ἧς ἡ ἀναχώρησις μᾶς ἀποκόπτει τὴν ἡδονὴν, λέξις, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐξελείψῃ μίαν ἡμέραν ἢ αἰωνιότητος! Υγίαине! . . . πολλάκις τοῦ βίου μου σὲ εἶπα, ἀφίω προσηφιλέστατά μοι ὄντα, χωρὶς νὰ ἐννοήσω πόσον θλίψην καὶ ὑποστάθην ἐμπεριέχεις, ὅταν ὁ μὲν ἄνθρωπος λέγῃ: Ἐπιστροφή! ὁ δὲ Θεὸς λέγῃ: Ποτέ!»

Λέγουσι καθ' ἑκάστην κοινῶς, καὶ γράφουσιν εἰς τὰ μυθιστορήματα καὶ τὰ δράματα: *Υγίαине, ἢ μάλλον καλῆρ ἀντάμωσιν* (adieu, ou plutôt . . . au revoir). Τῆς λέξεως *υγίαине* φαίνεται ὅτι γίνεται χρῆσις ἰδίως διὰ τὰς μακρὰς ἀπουσίας, ἢ διὰ τὸν αἰώνιον χωρισμόν. Ἀλλὰ διὰ τί; Διατί νὰ μὴ εἴπη τις *υγίαине* καὶ τὸ ἐσπέρας πρὸς ἐκείνους, τοὺς ὁποῖους μέλλει νὰ ἐπανίδῃ αὐ-

ριον; — Δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ τις κάλλιον τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπανίδῃ τινὰ, παρὰ θέτων αὐτὸν, ὁσάκις τὴν ἀποχωρίζεται, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ (adieu). — "Οἶον, ἀκριβέ μου ἀναγνώστη, au revoir" et à Dieu!

Τὴ εὐρίσκεται

ΕΝΤΟΣ ΕΝΟΣ ΟΥ ΒΡΑΣΤΟΥ

Εἰς τῶν πλέον διακεκριμένων καθηγητῶν τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ Λυκείου, ὁ κ. J. D. Catta, ῥοφῶν ἐν ὧν βραστὸν, ἔκαμεν ἀνακάλυψιν λίαν περιεργον.

Καθ' ὃν χρόνον ἐξέδρα τὸ ὄν, ὑπερ εἶχαν παρηθέσθαι εἰς τὸ πρόγευμά του, ἠσθάνθη ἐντὸς τοῦ στόματός του πῶμα τι ἰσομέγεθες πρὸς φασηὸλον μεγάλην. Ἦτο δὲ τεμάχιον κρέατος ἔχον βάρους 2 γραμμαρίων, δικτηρούμενον ἀρίστα, καὶ περικεκαλυμμένον ὑπ' ἄλλεπαλλήλων καὶ δημοσιῶν στρωμάτων λευκώματος. Τὸ τεμάχιον τοῦτο τοῦ κρέατος ἦτο ἐρυθρὸν μὲν καὶ πυκνὸν ἐν τῷ κέντρῳ, ὑποκίτρινον δὲ καὶ μαλακὸν ἐν τῇ περιφείᾳ· ἠὰ ἔλεγε τις ὅτι ἦτο κρέας χοίρινον, ἀρχίσαν ἤδη νὰ χωνεύεται.

Πῶς νὰ ἐξηγηθῇ τὸ φαινόμενον τοῦτο; Ὁ κ. Catta μίαν καὶ μόνην ἐξηγήσιν εὐρίσκει τοῦ πράγματος, τὸ ὅτι δηλ. ἡ ὄρεξις εἶχε καταβροχίση τεμάχια κρέατος, τὰ ὁποῖα ἐχώνευσεν ἀτελῶς. Ἰσως δὲ τοῦτο συμβαίνει πάντοτε ὁσάκις αἱ ὄρεξις τρώγουσι μόνον κρέας, καὶ γερμίζει τοιοῦτοτρόπως ὁ προηγουμένων αὐτῶν ἀπὸ οὐσίας μαλακάς.

Ἡ ἐκ τοῦ πυλωροῦ ἐξοδος τεμαχίου τοιοῦτου ἀχωνεύτου φαίνεται ὄχι ἀδύνατος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. Τὸ κρέας φθίσαν εἰς τὴν κοπροδόχην, ἀπεώσθη εἰς τὸν ὠαγωγὸν, ἀντὶ νὰ ἐξέλθῃ, ἐκείθεν ἀντιπερισταλτικαί τινες κινήσεις τοῦ σωλῆνος τοῦτου ἀνεδίβασαν αὐτὸ ἕως εἰς τὴν λευκωματογόνον χώραν τοῦ ἀγωγοῦ τοῦτου. Φθίσαν ἅπασι ἐκεῖ ἠὰ συνητήθη μὲ ὄν, οὐτινος τὰ χαλαζία ἦσαν ἤδη ἐσχηματισμένα, καὶ ἠὰ συνεφύθη ἐντὸς τοῦ δευτέρου στρώματος τοῦ λευκώματος. Ἐκτοτε τὸ κρεάτινον τεμάχιον, συναποτελέσαν μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ ὄου, ὑπέστη

* Εἶνε ζήτημα πῶς πρέπει νὰ λέγῃ τις γαλλιστὶ τὸ καλὴν ἐν τὰ μωσιν! — au revoir ἢ à revoir. Τὰς δύο ταύτας φράσεις δύναται νὰ θεωρήσῃ τις ὡς ἑλλειπτικὰς, ὧν ἡ μὲν ἀναπληρωτέα οὕτως: au plaisir de vous revoir, ἢ à l' avantage ἢ à l' honneur de vous revoir. Ὡς τοιαῦται δὲ δύναται νὰ εἶνε ἀμφότεραι ἐξ ἴσου ἀποδεκταί, ἀλλὰ διακρινόμεναι, ἂν θέλῃ τις, ἀπ' ἀλλήλων αὐτῶν, ὥστε ἡ μὲν πρώτη νὰ ἐκφράξῃ μᾶλλον ἀγάπην, ἢ δὲ δευτέρα μᾶλλον σέβας πρὸς ἐκεῖνον, πρὸς ὃν ἀποτείνεται ἡ φράσις αὕτη. Ἄλλ' ἡ διακρίσις αὕτη καὶ παραλλαγὴ εἶνε τόσον λεπτή, ὥστε εἶνε προτιμότερον νὰ καθιερωθῇ μία καὶ μόνη φράσις διὰ πᾶσαν ὁμοίαν περίστασιν. Κατὰ τοὺς γραμματικούς ἡ φράσις au revoir εἶνε ἡ προτιμότερη. Ὁ λόγος δὲ εἶνε, καθὼς φαίνεται, ὅτι τὸ ῥῆμα revoir ἔχρησται μὲν ἄλλοτε καὶ ὡς οὐσιαστικόν. Ἐπῆρχον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γαλλικῇ πολλὰ τοιαῦτα ἀπαρεμφατικά οὐσιαστικά, καὶ ἔλεγον le revoir, ἀπαρελλάτως, ὅπως καὶ λέγουσιν ἀκόμη σήμερον le manger, le boire, le parler.

τὴν αὐτὴν τύχην, ἥτοι κατεκρημνίσθη μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ὠαγωγὸν, καὶ ἐμεινεν ἄχρι τέλους ἐνεληγμένον μεταξὺ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου λευκωματώδους περιενδύματος.

ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΥΝΟΣ

Τὴν ἀκόλουθον περιεργον ἱστορίαν ἀναφέρει γαλλικῆ τις ἐφημερίς:

Ἰδιοκτήτης κήπου, ἐν ᾧ ὑπῆρχε καὶ λαχανόκηπος, παρατήρησεν ὅτι κάλαθος περιέχων δέματα νοπῶν δαυκίων ἐξηρανίζετο ἐν βίπῃ ὀφθαλμοῦ. Ἠρώτησε τὸν κηπουρὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτός δὲν ἤξευρε τίποτε, εἶπεν ὅμως εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι ἦτο εὐκολώτατον ν' ἀνακαλυφθῇ ὁ κλέπτης, ὅστις καὶ ἂν ἦτο, ἐὰν ἐκρύπτετο τις εἰς τὴν δεῖνα λόγχην τοῦ κήπου, τὴν ὁποίαν καὶ τῷ εἰδείξε, καὶ τὸν παρεκάλει.

Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Δὲν παρήλθε δὲ τέταρτον ὥρας καὶ ἀμφότεροι, ὁ τε ἰδιοκτήτης καὶ ὁ κηπουρός, ἐβάλλον κραυγὴν ἐκπλήξεως, παρατηρήσαντες τὸν κύνα τῆς οἰκίας ἐρχόμενον ἐκεῖ, λαμβάνοντα εἰς τὸ στόμα του ἐν δαυκίον καὶ ἀπορχόμενον πρὸς τὸν σταῦλον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ κύνες δὲν τρώγουσιν δαυκία, ἔπρεπε νὰ παρακολουθηθῇ ὁ κλέπτης.

Τότε δὲ οἱ παρακλουσται μας ἠδυνήθησαν νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι ὁ κύων εἶχε νὰ κάμῃ μὲ εἷνα μέγαν ἵππον, μεθ' οὗ διῆγε τὴν νύκτα. Σείων τὴν οὐρὰν ὁ κύων ἐπρόσφραζεν εἰς τὸν ἵππον τὸ προῖόν τῆς κλοπῆς του, αὐτός δὲ φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν ἐπερίμενε νὰ τὸν παρακαλέσωσι διὰ νὰ τὸ λάβῃ. Ὁ κηπουρός ἀγκυρακτῆσας ἠθέλησε ν' ἀρπάξῃ ἐν ῥόπαλον, καὶ νὰ φιλοδώρησῃ δεόντως τὸν σκύλλον διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ταύτην φιλαρέσκειαν πρὸς τὸν σύντροφόν του. Ἄλλ' ὁ κύριός του τὸν ἠμπόδισε.

Τὰ δαυκία ἐτελείωσαν τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ἢ δὲ σικνὴ αὕτη ἐπανελήθη μὲχρι τῆς πλήρους ἐξαντλήσεως τῶν λαχάνων. Τὴν ἵππον τοῦ τον εἶχε ἐκλέξῃ ὁ κύων ὡς εὐνοσούμενόν του, καὶ ἐν ᾧ ἐν τῷ σταύλῳ ὑπῆρχε καὶ δευτέρος ἵππος, οὗτος οὐδέποτε ἀπῆλυθεν οὐδ' ἐν βλέμμα παρὰ τοῦ κυνός, πολὺ ὀλιγώτερον δαυκίον.

Ο ΜΩΚΟΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Βηλαρά].

Πές με, Μώκο, ἔς τὴ ζωὴ σου,
Πῶς τὸ νοιόθεις τὸ κορμί σου;
Ζωτανὸ κανένα πρᾶμα,
Ἦ τῆς τέχνης εἶσαι ὄχμα;
Ἄγαπούτα νὰ τὸ ζέσω;
Μόνε πῶς νὰ σοῦ τὸ εἶρω!
Δὲν μοῦ λείψ τὴν ἀπορία!
Φίλος εἶμαι, τί ἔχεις χρεῖα;
Πέτρα εἶσαι; Λέξ, κουνίσαι.
Μ' εἶσαι δένδρο; Μόνε ζυέσαι.

Ὁρνο τάχα; ἠὰ πετοῦσες.
Μαίμου; δὲν ἠὰ μιλοῦσες.
Ἐρπατό; δὲν περπατοῦσες.
Κῆτος; ἠὰ νὰ κολυμβοῦσες.
Κτῆνος; μόν' ὄρθοποδίσεις.
Μέταλλο; ἂν δὲν ἀγορήσεις.
Μὲ κανένα δὲν ταιριάζεις.
Καὶ ἀπ' ὅλα προσομοιάσεις.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Προχθὲς παιδίον τι ἴστατο μετὰ τοῦ πατρὸς του παρὰ τὴν ἀποθάραν Πειραιῶς. Αἴφνης ἐλιθάινει, πίπτει εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ γίνεται ἄφαντον.

Πρὸς τὰς κραυγὰς τοῦ πατρὸς διαβάτης τις τρέχει, ὁμᾶ ἐνδεδυμένος εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπανάγει τὸ παιδίον ἠμιπνιγμένον.

— Κύριε, τῷ λέγει τότε ὁ ἐξείρατος πατήρ, κάμετέ μοι μίαν χάριν, ἀπ' οὗ ἔτσι κ' ἔτσι ἐβραχῆκατε, ἐμβᾶτε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πιάσατε τὸ κασκέτο τοῦ υἱοῦ μου ποῦ πλέει.

* *

Ἀμερικανὸς προσέφερε πρὸς τὸν περιφανῆ ζωγράφον Meissonier δι' ἐν σχεδιογράφημά του δέκα χιλιάδας φράγκων.

— Θέλω εἰκοσιν, εἶπεν ὁ καλλιτέχνης.
— Ἐλάτε δὰ, εἶπεν ὁ Ἀμερικανός, αὐτὸ οὔτε εἰς μίαν ἡμέραν δὲν ἠὰ ἐκάματε.

— Ἰσως, ἀπερίκατο ὁ Meissonier, ἀλλ' ἐκοπίεσα δεκαπέντε ἔτη διὰ νὰ μάθω νὰ τὸ κάμω εἰς μίαν ἡμέραν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ὁ Τοκβιλ ἔγραφε ποτὲ πρὸς φίλον· «Δὲν ὑπάρχει ἡμέρα τοῦ βίου, καθ' ἣν δύναται τις νὰ μείνῃ ἐντελῶς ἄεργος· διότι ἡ ἐξωτερικὴ ἐνέργεια, πολὺ δὲ μᾶλλον ἡ ἐσωτερικὴ, εἶνε ἐπίσης ἀναγκαία ὅταν προβάωμεν εἰς τὴν ἡλικίαν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν νεότητά. Συγχρίνω τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ κόσμῳ πρὸς ὀδοιπὸρον προβαίνοντα ἀδικόπως πρὸς ψυχρότερον κλίμα, καὶ ἀναγκαζόμενον ἐκ τούτου νὰ περιπατῇ ταχύτερον ἐφ' ὅσον προχωρεῖ. Ἡ ἐπικίνδυνος νόσος τῆς ψυχῆς εἶνε τὸ ψῦχος· ἵνα ἀντισταθῇ τις πρὸς τὸ φοβερόν τοῦτο κακόν, δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἐνέργεια νοῦς ἐργαζομένου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ μετὰ τῶν ἄλλων κοινωνία κατὰ τὰς ἀσχολίας τοῦ βίου.

* * Αἱ ὑψηλαί τῆς κοινωνίας θέσεις ὁμοιάζουσι τὰ βουνα, τὰ μακρόθεν τοσοῦτον ἀρμονικὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ὄψιν παιδῶν, ὅτε μὲν παρθενικὴν ἐκ νεφελῶν ἐσθῆτα ἐνδεδυμένα, ὅτε δὲ ἐνθυμίζοντα διὰ τῆς χροιάς των τὸν χρυσὸν εἰς τοὺς ἐμπόρους ἢ τὴν πορφύραν εἰς τοὺς βασιλεῖς· ἀλλ' ἅμα τις ἀνάβῃ εἰς τὴν κορυφὴν, ὑπὸ τριβύλων, ἀκανθῶν καὶ θηρίων περικυκλοῦται. (Ραΐδας).

* * Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ὁμοιάζει πρὸς τὸν

οἶνον κατὰ τοῦτο μάλιστα, ὅτι, ὅταν ὑπολειφθῇ ὀλίγον αὐτοῦ μέρος, ὄξος γίνεται. (Ἀντιφάνης).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

... Τῇ 28 Μαΐου [9 Ἰουνίου, γράφει ὁ «Αἰών», ἐωρτάσθη ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ λήξις τῆς πρώτης ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Γεωργίου Στεφενσῶνος ἑκατονταετηρίδος. Ὁ Στέφενσων εἶνε, ὡς γνωστὸν, ὁ πρῶτος ἐφευρέτης τῶν σιδηροδρόμων. Αἱ ἐορταὶ ὑπερῶσαν συγκινητικαί εἰς ἄκρον, ἀλλ' ἰδίᾳ ἐν τῇ Νορθουμβερλάνδῃ· διότι ἐν τῇ κομητείᾳ ταύτῃ, παρὰ τὴν Newcastle-on-Tyne, ἦτοι τὴν παρὰ τὸν ποταμὸν Τάιν νέον πόλιν, κεῖται τὸ μικρὸν χωρίον Wylam, ἐν ᾧ ἐγεννήθη ὁ μέγας μηχανικός. Σώζεται ἐτι ἡ ταπεινὴ οἰκία, ἐν ᾗ ἐτέθη ὁ εἰς τὸν κόσμον ὄλον νέαν δούξ διεύθυνσιν διὰ τῆς ἐφευρέσεώς του. Ἐπίσης σώζεται καὶ ὁ μικρὸς σιδηροδρόμος, ἐφ' οὗ ὁ Στέφενσων ἤρμωσε τὴν πρώτην μηχανὴν του, ὡς καὶ αἱ γείτονες οἰκίαι αἱ παρὰ τὸ ἀνθρακωρυχεῖον, ἐν ᾧ ὁ Στέφενσων, καὶ τὸ γράφειν καὶ τὸ ἀναγινώσκειν ἀμνοῶν ἐτι, εἰργάζετο ἀνθρακωρυχῶν ἀντὶ τεσσάρων σολδίων, ἦτοι 25 λεπτῶν τῆν ἡμέραν. Τὸ πτωχὸν δὲ τοῦτο μέρος ἐγένετο τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τόπος πανηγύρεως καὶ προσκυνητέως· διότι πλείονες ἢ ἑκατοντακισχίλιοι ἄνθρωποι διὰ τῶν σιδηροδρόμων ἀφ' ὅλης τῆς Ἀγγλίας μεταβάλλοντες ἐκεῖ, προσκύνησαν τὰς ἀναμνήσεις καὶ τὰ ἔργα τοῦ ἐκεῖ τεχθέντος μεγάλου πολιτοῦ. Πάντα τὰ περίξ ἀνθρακωρυχεῖα ἤρρησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τιμὴν τοῦ Στεφενσῶνος, οἱ πτωχότατοι αὐτοὶ τῶν κατοίκων ὕψωσαν σημαίαν ἐπὶ τῶν πενιχρῶν καλυθῶν των ἢ ἐστόλιζαν αὐτὰς, ἀπὸ τῆς ὥρας δὲ 8 τῆς πρωῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας ἄμειλοι παμπληθεῖς, ἐν αἷς διεκρίνοντο οἱ τύποι πασῶν τῶν ἀπὸ τοῦ 1830 σιδηροδρομικῶν μηχανῶν, παρήλασαν ἀνευφημοῦντες πρὸ τοῦ οἰκίσκου αὐτοῦ πατρὸς τῶν σιδηροδρόμων». Τὴν ὥραν 10 τῆς πρωῆς, ἐν τῷ σχολείῳ τοῦ Wylam, παρεκλήθησαν εἰς πρόγευμα ὁ Δήμαρχος τῆς Newcastle, τὰ μέλη πασῶν τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν τῆς Νορθουμβερλάνδης, αἱ προσελθοῦσαι ὅπως μετάσχουσι τῆς διαδηλώσεως πολιτικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ ἐπισημότητες, καὶ πλείστοι ὄσοι ἐπιφανεῖς ξένοι. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ γεύματος, ἐν ἀνευφημίαις ἀπερασίθῃ ἡ ἴδρυσις κεραλαίου, οὗ τὰ εἰσοδήματα ἠὰ χρησιμεύουσιν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν, τὴν καλλιτεχνικὴν ἢ τὴν γεωργικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν διακρινομένων νέων τῆς Νορθουμβερλάνδ, ἐκάστη δὲ ὑποτροφία ἢ ἀπονέμηται «ἐπ' ὀνόματι τοῦ Στεφενσῶνος», ὅστις, εἶπον, «εἰ ἐξῆν ἠὰ συνεκινεῖτο ἐκ τῆς τοιαύτης ἐκφράσεως τοῦ σεβασμοῦ πρὸς αὐτὸν πλέον ἢ δια πᾶσαν ἄλλην ἐκδήλωσιν». Μετὰ τὸ πρόγευμα, οἱ δῆμαρχοι καὶ οἱ δημοτικοὶ ἀπεσταλμένοι τῆς κομητείας διῆλθον ἐν πανηγύρει τὴν πόλιν, συνοδούμενοι ὑπὸ πλείστων λόρδων καὶ βουλευτῶν, τῶν ξένων προξένων, τῆς δημο-

τικῆς φρουρῆς καὶ τῶν μεταλλουργῶν τῶν πέριξ μεταλλείων. Ἐν τοῖς ἐργαταῖς δ' εὕρισκοντο καὶ δύο ἢ τρεῖς γέροντες, σχεδὸν ἑκατοντούτιδες, συνεργασθέντες τῷ Στέφενσον ἐν τοῖς μεταλλείοις, καὶ οἵτινες ὑπερρηρναεῖς δάκρυα τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑγροῦς ἔχοντες δὲν ἔπυον διηγούμενοι ἀνέκδοτα περὶ τοῦ ἐνδόξου συνεργάτου τῶν. Τὴν ἑσπέραν, μετὰ μέγα δαίπνον καὶ δημοσίαν πανηγυρίαν, ἦν ἐπηκολούθησε μεγαλοπρεπῆς πυροτέχνημα, ὃ δὴμαρχος τῆς Newcastle ἐφύτευσε ὄρον, «πρώρισμένην», εἶπε, «ὕπὸ τὴν σκιάν της νὰ σταπάσῃ τοὺς ἐλευσομένους πρὸς ἑορτὴν τῆς διακοσαστηρίδος τοῦ μεγάλου συμπατριώτου ἡμῶν». Ἐν Chesterfield, ἔθια ὁ Στέφενσον ἀπέθανε, μετὰ ἑξηκονταετῆς μόχθους, ἐπίσης σοφικὰ ὑπῆρξεν ἡ ἑορτή. Πληθὺς ἀπειρος μετέβη εἰς χαιρετισμὸν τοῦ ἐν τῷ ναφ τῆς Ἀγίας Τριάδος κειμένου τάφου τοῦ περιωνύμου μηχανικοῦ· ὁ τάφος δὲν ἐφάνετο πλέον ὑπὸ τὸν ἀπειρον ὄγκον τῶν ἐπ' αὐτοῦ σωρευθέντων ἀνθέων. Ἐν Λονδίῳ ἐπίσης ἡ ἑκατονταετηρὶς ἑορτάσθη δι' ἐπιθέσεως τοῦ ὑλικοῦ τῶν σιδηροδρόμων καὶ δι' ἑορτῆς λαμπρᾶς ἐν τῷ κρυσταλλίνῳ παλατίῳ. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς Ἀγγλίας ἐσπευσαν νὰ τιμῆσωσι τὴν μνήμην τοῦ ἀληθῶς μεγάλου ἀνδρός. Ἐν τῷ σταθμῷ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Ρώμης, ἐνώπιον τοῦ πρέσβειος τῆς Ἀγγλίας καὶ πληθῶς ἀνωτάτων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀπεκαλύφθη πλάξ, ἐν ἣ ἔχαρχθη ἐπιγραφὴ, ἀναμνησκουσα τὴν ὑπᾶντων ἀνακλύψεων τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος. Ἀπὸ Βιέννης παμπληθῆ τηλεγραφήματα συγχαρητήρια ἐστάλησαν εἰς Ν.ουκαίστλ. Ἐπὶ τέλει ὁ τύπος πασῶν τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν μακρὰ εἰς τὴν μνήμην τοῦ Στέφενσον ἔγραψεν ἄρθρα. Ἐν τούτων, τὸ τοῦ Boersen Courier τοῦ Βερολίνου περατοῦται διὰ τῆς ἐπομένης βαθύνοος κρίσεως: «Ὁ Στέφενσον ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ εἰργάσθη πλέον ἢ ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Ναπολέων ἢ ὁ Βίσμαρκ. Ὁ Στέφενσον ἐδώρησατο τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει δῶρον, οὗ οἱ λαοὶ πάντες δύνανται νὰ ἐπωφελῶνται». Ἡ κρίσις αὕτη εἶνε ἀληθῆς τε καὶ ἀειθαλῆς στέφανος εἰς τὴν μνήμην ὄντως μεγάλου ἀνδρός, διὰ τῆς ἐφευρέσεώς του παρσχόντος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας καὶ τοῦ πλοῦτου ὄργανον ἐντελέστατον καὶ σωτήριον.

Ἄπιστευτον ἄλλ' οὐχ ἤττον ἀληθῆς ἀνέκδοτον ἀναφέρουσι αἱ Ἰνδικαὶ ἐφημερίδες τὸ ἑξῆς. Ἐν Καλικούτῃ εἶχε καταδικασθῆ εἰς θάνατον κακοῦργος, πολλὰς ἀλλεπαλλήλως διαπράξας ληστείας καὶ δολοφονίας. Κατὰ τὴν ῥητὴν ἡμέραν τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδίκης ὁ μὲν δῆμιος ἠσχολεῖτο νὰ ἐνδόσῃ τὸν κατάδικον τὴν νενομισμένην στολὴν, κύριος δὲ τις κομίζει αὐτῷ ἔγγραφον παρὰ τοῦ κυβερνήτου, δι' οὗ εἶχεν ἄδειαν νὰ διαλεχθῆ ἐπὶ τινα λεπτὰ πρὸς τὸν ληστήν. Ἀποχωρήσαντος τοῦ δημίου, οἱ δύο ἄνδρες διαλέγονται ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, τελευταῖον δὲ ὁ

ὁ κατάδικος λέγει τῷ ἐτέρῳ· «Ἀκούσατε, θὰ τὸ ποιήσω, ἐὰν ὁμώσητε ὅτι θὰ λάβωσι παρ' ὑμῶν οἱ συγγενεῖς μου 1,000 λίρας». — «Τὸ ὁμῶω ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς», ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος. Κατόπιν ὁ κατάδικος δεθεῖς τὰς χεῖρας καὶ ἀπαχθεὶς ἐπὶ τῇ ἱερῶμα, ποιούμενος χρῆσιν οὐπὲρ ἕκαστος κατάδικος ἔχει δικαίωμα νὰ ἀποτείνῃ τὸν λόγον τοῖς θεαταῖς, εἶπε στεντορεῖα τῇ φωνῇ· «Ἀκούσατε πάντας, οἱ βλέποντές με· Τὴν ἀρίστην σοκολάταν πωλοῦσιν ἐν Ηικαδιλῦ τοῦ Λονδίνου οἱ κύριοι Βίλιαμσον Κέννενδυ καὶ συντροφία». Τοιαῦτα ἀλλόκοτα οὐδ' ἐξ Ἀμερικῆς τῶς ἀνηγγέθησαν.

Παρὰ πᾶσαν τὴν ἐξωτερικὴν λαμπρότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν τῶν Παρισίων, ὑπάρχει ἐν τῇ μεγαλοπόλει ἐκείνῃ καὶ φρικαλέα ἐλεεινότης. Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1881 μόνῃ ἡ πρωτεύουσα ἔχει νὰ φροντίσῃ περὶ 354,812 πτωσίων πτωχῶν, ἐν οἷς 28,000 παιδίων ἢ παντάπασιν ὀρφανῶν ἢ τέλειον ἐγκαταλειμμένων ὑπὸ τῶν γονέων. Ἐκ τῶν ἄλλων λαμβάνουσι δημοσίαν ὑποστήριξιν 201,100 ἐν τοῖς ἐκυτῶν καταλύμασι, 125,712 ἐν νοσοκομείοις ἢ ἄλλοις ἰδρύμασι φιλανθρωπικοῖς. Ἀπερίγραπτος ὀλιγόρρησις, ἐξευτελισμὸς, θηριωδία καὶ κακοήθεια ἐπικρατεῖ ἐν ταῖς λεγομέναις ciées ἤτοι ἐν ταῖς συνοικίαις τῶν ἐργατῶν. Ὁ Ναπολέων Γ' μετοικοδομήσας τὴν πρωτεύουσιν ἀπέκλεισεν αὐτῆς τὴν πτωχεῖαν· αὕτη ὅμως ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τῶν Βελδίλ ἐπιτερεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν νέαν Σύβαριν ἀπειλητικῶς, παρεσκευασμένη οὖσα πάντοτε νὰ ἐπαυλάδῃ τὰς σκηνὰς τοῦ 1871. Ε.Ε. ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΥΠΕΙΝΗ

Τὰ ἀεριούχα ποτά.

Ἡ χρῆσις τῶν ἀεριούχων ὑδάτων (eaux gazeuses), οἷον τὸ ὕδωρ σέλις, κ. ἄ., ἤρξατο ἀπὸ τινος ἱκανῶς καὶ παρ' ἡμῖν διχιδιδόμενῃ· διὰ τοῦτο ὀλίγαι λέξεις ἐπ' αὐτῶν δὲν θὰ θεωρηθῶσιν ἴσως περιτταί. Ἀληθῆς εἶνε ὅτι τὰ ὕδατα ταῦτα λαμβάνόμενα κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος συντελοῦσιν εἰς τὴν πέψιν, χωρὶς νὰ ἐπιφέρωσι βλάβην τινὰ εἰς τὸν στόμαχον; Μάλιστα, ἐπὶ τῷ ὄρω ὅμως τοῦ νὰ κάμνωμεν μετρίαν χρῆσιν αὐτῶν. Διότι τὰ ὕδατα ταῦτα ἐνέχουσιν ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἀέριον, ὅπερ ἀμβλύνει τὴν αἰσθητικότητα τῆς μεμβράνης τοῦ στομάχου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὰ ἀεριούχα ποτὰ εἶνε λίαν ὀφέλιμα εἰς τοὺς πάσχοντας ἐκ δυσπεψίας· πλὴν δὲ τούτου ἔχουσι καὶ τὴν ιδιότητα νὰ κινῶσι τὴν ὄρεξιν. Ἀλλὰ, μὲ τὸν καιρὸν, ἀμβλύνουσι τὴν αἰσθητικότητα τοῦ στομάχου, καθιστῶντα τὸ ὄργανον τοῦτο ἀδρανές. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ μὴ κάμνη τις χρῆσιν διηνεκῆ τῶν ποτῶν τούτων, οὐδὲ νὰ πίνῃ μεγάλην ποσότητα ἐξ αὐτῶν· ἄλλως ἀντὶ νὰ ὀφελῆται ἐκ τῆς εὐαρέστου αὐτῶν χρήσεως, θὰ ἐμπέσῃ ἀκριβῶς εἰς τὸν σκόπελον, τὸν ὅποιον ἐξῆται νὰ ἀποφύγῃ.